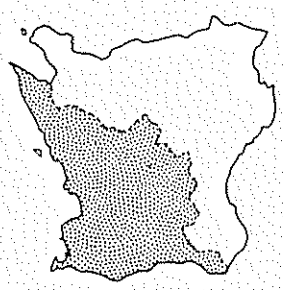

LÄNSSTYRELSEN I MALMÖHUS LÄN

NATURVÅRDSENHETEN

MEDDELANDE NR 1979:1

MARKINVENTERING AV LANDSKAPET MELLAN HÖRBY OCH LÅNGARÖD INOM HÖRBY KOMMUN

PLANERINGSAVDELNINGEN NATURVÅRDSENHETEN LÄNSSTYRELSEN 205 15 MALMÖ

Författaren är ensam ansvarig
för
rapportens innehåll och bedömningar

MARKINVENTERING AV LANDSKAPET MELLAN HÖRBY OCH LÅNGARÖD INOM HÖRBY KOMMUN

Arbetet har utförts på
uppdrag av länsstyrelsen
i Malmöhus län

Författare: Lars Knutsson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

FÖRORD 1

1 ALLMÄN BESKRIVNING AV INVENTERINGSOMRÅDET 2

1.1 Gränser 2

1.2 Areal 2

1.3 Berggrund 2

1.4 Lösa avlagringar 3

1.5 Topografi och vattendrag 3

1.6 Ägoslag i stort 4

2 ARBETSMETODIK OCH MARKANVÄNDNINGSKATEGORIER 5

3 BESKRIVNING AV JORDBRUKSMARKER 7

3.1 Åkermark 7

3.2 Slåttervall med kulturbete 7

3.3 Betesmark 7

4 BESKRIVNING AV SKOGSMARKER 10

4.1 Ädellövskogar 10

4.2 Övriga lövskogar 11

4.3 Blandskogar barr/löv 12

4.4 Barrskogar 12

4.5 Sammanfattning 12

5 BESKRIVNING AV MYRMARKER 15

6 TABELLER 16

7 VÄRDERING AV MARK FRÅN NATURVÅRDSSYNPUNKT 28

7.1 Marker värdefulla för rörligt friluftsliv 28

7.2 Exponerade landskapspartier 31

7.3 Naturområden med vetenskapliga värden 33

7.4 Områden med äldre kulturlandskap 36

8 FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER UTFÖRBARA SOM BEREDSKAPSARBETEN 38

9 ANORDNINGAR FÖR RÖRLIGT FRILUFTSLIV 43

9.1 Befintliga anordningar 43

9.2 Föreslagna anordningar 43

10 TÄKTER, AVFALLSUPPLAG, KRAFTLEDNINGAR OCH BEBYGGELSE 45

Sida

11 KARTOR.....46
1 Översiktskarta.....47
2 Berggrundskarta.....48
3 Jordartskarta.....49
4 Gradering av åkermark.....50
5 Marker värdefulla för det rörliga friluftslivet.....51
6 Exponerade landskapspartier.....52
7 Områden med vetenskapliga värden.....53
8 Värdefulla områden med rester av äldre kulturlandskap.54
9 Förslag på objekt för beredskapsarbeten.....55
10 Täkter, avfallsupplag, kraftledningar och bebyggelse..56
11 Förordnanden enligt naturvårdslagen.....57

FÖRORD

Föreliggande arbete består av

1. Textdel
2. Kartbilaga
3. Fotodokumentation i form av diabilder (förvaras på länsstyrelsens naturvårdsenhet)
4. Inventeringskarta i skala 1:10 000 (förvaras på länsstyrelsens naturvårdsenhet).

Markinventeringen av landskapet mellan Långaröd och Hörby inom Hörby kommun har utförts av länsstyrelsen i Malmöhus län. Undersökningen har genomförts bl a som ett led i länets landskapsvårdsplanering i syfte att kartlägga områdets nuvarande markanvändning. Härvid har särskilt områden med naturvårdsvärden och lämpliga objekt för landskapsvårdande åtgärder uppmärksammats.

Lars Knutsson

1 ALLMÄN BESKRIVNING AV INVENTERINGSOMRÅDET

1.1 Gränser (karta 1)

Inventeringsområdet är beläget inom Hörby kommun. (Den sydostligaste delen mellan Bjälkhult och Starrarp tillhör Sjöbo kommun). I nordväst avgränsas området av riksväg 15 mellan Hörby och Kylestorp och i öster av vägen Kylestorp-Satserup-Råset-Harphult-Bönhult-Elestorp-Långaröd-Bjälkhult-Starrarp. I väster följer gränsen vägen mellan Hörby-Råby-Härröd-Bessinge-Köllerød-Ö Sallerup-Oderup och i söder avgränsas området av vägen mellan Oderup-Starrarp.

1.2 Areal

Den totala arealen av inventeringsområdet uppgår till ca 9 600 ha.

1.3 Berggrund (karta 2)

Största delen av inventeringsområdet ligger inom Linderödsåsens urbergsformation, som uppbygges av gnejser bildade för mer än 2 000 milj år sedan.

Urberget är på en del ställen genomdraget av diabasgångar som vittnar om vulkanisk aktivitet i gången tid. Den svarta diabasen bildar näringsrika substrat, vilket oftast ger en artrik vegetation.

I den sydvästra delen utbreder sig den centrala lerskifferslätten (ett platålandskap i övergången mot urbergsterrängen). Denna uppbygges av gråa, fossilfattiga, siluriska lerskiffrar.

I gränszonen mot urberget förekommer ett bälte med finkornig, grå sandsten. (Höörsandsten), som förr användes som byggnadsmaterial och i kvarnstensindustrin.

1.4 Lösa avlagringar

De lösa avlagringarna (olika slags moräner) avsattes under den sista istiden.

Inom inventeringsområdet dominerar näringsfattiga urbergsmoräner uppbyggda av moränsand och moränmo. Urbergsmoränen har också en stor andel block och sten och är därför mindre lämplig för uppodling.

Mellan Hörby och Råby är de lösa avlagringarna sammansatta av lerskiffer-urbergsmoräner som på grund av lerinnehållet är ganska bördiga.

I sydväst förekommer en smal zon med näringsfattiga sandstensmoräner.

Torvmossar finns i dag flerstädes inom inventeringsområdet. Många av dessa är eller har varit utsatta för torvtäkt. Till de största kan räknas Viss mosse, Kyle mosse samt mossarna vid Henset och Tormastorp.

1.5 Topografi och vattendrag

Området domineras av Linderödsåsen beläget ungefär 100-185 m över havet. Landskapet utmärkes av en varierad topografi med skogklädda höjd- och dalstråk. Markerade höjder är bl a Benarps hall (175 m) och höjden söder om Satserup (185 m). De lägst liggande områdena förekommer kring Hörby (85 m) och i sydväst mellan Starrarp och Bjälkhult exponeras väl Linderödsåsens sluttningszon mot lerskifferslätten.

Vattendragen utgöres av bäckar och mindre åar. Bland dessa kan nämnas biflöden till Hörbyån och Bråån. Hörbyån och dess biflöden omfattas av gällande strandskydd (15 § NVL) och redovisas på karta nr 11.

1.6 Ägoslag i stort

Linderödsåsen kan karakteriseras som en mellanbygd. Den utmärkes av ett omväxlande landskap med skogsmarker, betesmarker och åkermarker. Skogsmarken domineras av gran men större bestånd med bok, ek och övrig lövskog (al, björk) förekommer sporadiskt inom hela området. Nyplanterade områden utgöres huvudsakligen av granskog. Betesmarkerna består till största delen av naturlig betesmark med bl a enefälader. Jordbruken är oftast uppdelade på mindre enheter med huvudsaklig inriktning på boskapsskötsel.

Spridd fritidsbebyggelse är belägen inom de norra delarna av inventeringsområdet.

Markanvändningen inom inventeringsområdet

Markanvändning	% av total areal	Areal i ha
Åkermark	26	2 490
Slåttervall med kulturbete	6	530
Betesmark	26	2 520
Skogsmark	35	3 370
Övrigt	7	690
Totalt	100	9 600

DIAGRAM ÖVER MARKANVÄNDNINGEN

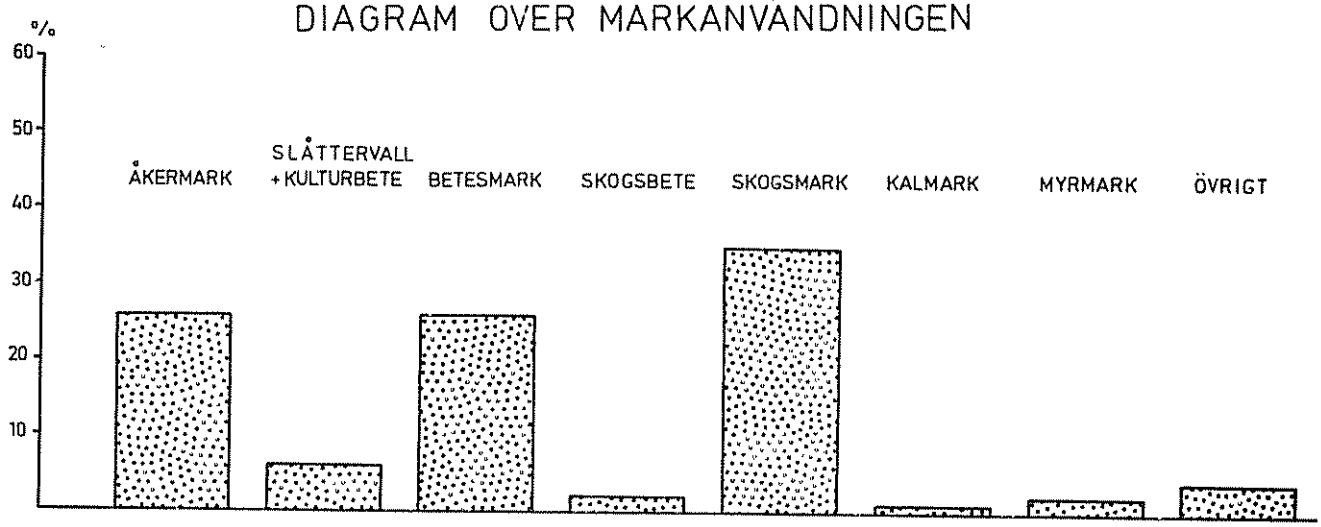

2 ARBETSMETODIK OCH MARKANVÄNDNINGSKATEGORIER

Som underlagskarta vid inventeringsarbetet har den ekonomiska kartan i skala 1:10 000 använts.

Flygbilder i skala 1:30 000 från 1975 har utnyttjats i kartläggningen av olika naturtyper och markanvändningsformer. Den slutliga klassificeringen har gjorts i fält.

Skogsbeståndens ålder har skattats i tre mogenhetsklasser.

	Barr + övrigt löv	Ädellövskog
1. ungskog: motsvarande huggningsklass I + II	(0 - 20	0 - 30 år)
2. gallringsskog: motsvarande huggningsklass III + IV	(21 - 60	31 - 80 år)
3. mogen skog: motsvarande huggningsklass V	(> 60	> 80 år)

Arealberäkningar har utförts med rutnät (med 0,5 ha noggrannhet).

Följande markanvändningskategorier har legat till grund för klassificeringen vid inventeringsarbetet.

Jordbruksmark

- Åkermark (bestående - igenväxande)
- Slåttervall med kulturbete
- Betesmark
  - Kulturbetesmark
    - intensiv
    - extensiv
    - igenväxande
  - Naturbetesmark
    - intensiv
    - extensiv
    - igenväxande

Fäladsmark (en och/eller ljung)

intensiv

extensiv

igenväxande

Skogsbete

Skogsmark

Barrskog (bestånd med mer än 7/10 barrträd)

Kartläggning av barrskogsbestånd, varvid tall, gran och lärk särskiljs.

Bestånden indelas i åldersklasserna I: 0-20 år, II: 21-60 år och III: över 60 år.

Lövskog (bestånd med mer än 7/10 lövträd)

Kartläggning av lövskogsbestånd, vilka indelas enligt följande:

A. Rena bestånd (ett trädslag utgör mer än 7/10 av beståndet).

B. Blandbestånd med minst två dominerande trädslag.

1. Blandad ädellövskog (minst två trädslag samdominerar). Till de ädla lövträden räknas: bok, ek och ask.
2. Ädellövskog med inslag av björk och al. Ädellövskogen indelas i åldersklasserna I: 0-30 år, II: 31-80 år, III: över 80 år.
3. Blandlövskog utan ädellöv med samma åldersklasser som barrbeståndens. Förekommande föryngring av bok och ek har noterats på inventeringskartorna.

Blandbestånd (barr-/lövskog)

Kartläggning av blandbestånd, varvid de dominerande trädslagen noteras.

Bestånden indelas i samma åldersklasser som barrbeståndens.

Myrmark

Myrmark större än 0,5 ha noteras

Myrmark indelas i: trädbevuxna myrar

trädfattiga myrmarker.

3 BESKRIVNING AV JORDBRUKSMARKER

Jordbruksmarken inom inventeringsområdet utgöres av åkermark, slåttervall med kulturbete samt betesmark (kulturbete, naturbete och fäladsmark). Den omfattar ca 60 % av den totala arealen. Områdets markanvändning kan anses jämnt fördelad mellan åker, betesmark och skogsmark. Allmänt kan konstateras att jordbruksmarken ingår i ett gammalt kulturlandskap.

3.1 Åkermark

Åkermarken omfattar knappa 30 % av den totala arealen. De skilda jordartsförhållandena speglas väl i den översiktliga graderingen av åkermarken (karta 4) utförd av lantbruksnämnden i Malmöhus län. De norra och östra delarna (Stavröd-Satserup-Råset-Bönhult), som består av urbergsmoräner, har hänförts till klasserna 3 och 4 i den 10-gradiga skalan. Dessa områden anses från åkermarkssynpunkt tillhöra de mindre bördiga i länet.

Åkermarken i de västra och södra delarna utgöres av bördigare jordar. Dessa har en sammansättning av bl a urbergsmorän och lerskiffermorän och räknas till klasserna 5, 6 och 7. Efter skånska förhållanden är detta medelgoda jordar som lämpar sig väl för åkerbruk.

3.2 Slåttervall med kulturbete

Slåttervall med kulturbete är en form av växelbruk där åkermarken brukas för odling av vallväxter. Efter slåtter utnyttjas vallen som betesmark. Denna uppgår till ca 6 % av totalarealen jämnt fördelad över hela inventeringsområdet.

3.3 Betesmark

Betesmarken uppgår till knappa 30 % av undersökningsområdet och omfattas av kulturbete, naturbete och fäladsmark. Beroende på be-

tesintensiteten har betesmarken delats in i intensivt och extensivt bete samt igenväxande mark. Betesmark med väl avvägt betestryck innebär intensivt bete, områden med svagt betestryck utmärker extensivt bete och den igenväxande marken betecknar mark med mycket svagt eller upphört bete och kännetecknas ofta av lövslyförekomst.

Betesmark som visar spår av tidigare åkerbruk och som oftast utgöres av enbart insådda grässorter har benämnts kulturbetesmark. Denna upptar drygt 5 % av totalarealen.

Den naturliga betesmarken tillhör ett flerhundraårigt beteslandskap. Den är som regel av stenig och fuktig karaktär och bär sällan spår av åkerbruk. Här förekommer också stor rikedom på olika örter och gräs samt i vissa fall spridda buskar och träd. På många ställen anträffas kärrmarker av fattigkärr- resp rikkärrtyp. Den naturliga betesmarken uppgår till ungefär 13 % av totalarealen.

Till den naturliga betesmarken kan också räknas fäladsmarken vilken har särbehandlats i denna inventering. Fäladsmarken som domineras av en och/eller ljung är i regel blockrik med mindre bördig jord och därför ofta otjänlig till uppodling. Stora arealer fäladsmark har tidigare varit ett karaktäristiskt inslag i landskapsbilden. Många har på senare tid uppodlats eller planterats med skog framför allt gran. Inom detta inventeringsområde förekommer dock en större andel fäladsmark (1/3 av den totala betesmarksarealen) än i tidigare inventerade områden. Bevarande av fäladsområden är möjlig endast om betesdriften kan fortsätta. Särskilt viktigt är att begränsa gödslingen så att den speciella växt- och djurvärld som finns inom dessa marker ej utplånas. Fäladsmarken upptar ungefär 8 % av den totala arealen.

I det äldre kulturlandskapet var skogen en naturlig uppehållsplats för kreaturen. Här fick de ströva fritt omkring under hela sommaren. Betet bestod av olika örter och gräs samt trädens blad. Denna form av skogsbete förekommer knappast längre och omfattar endast ett par procent av den totala arealen inom inventeringsområdet.

DIAGRAM ÖVER JORDBRUKSMARKENS PROCENTUELLA AREALFÖRDELNING

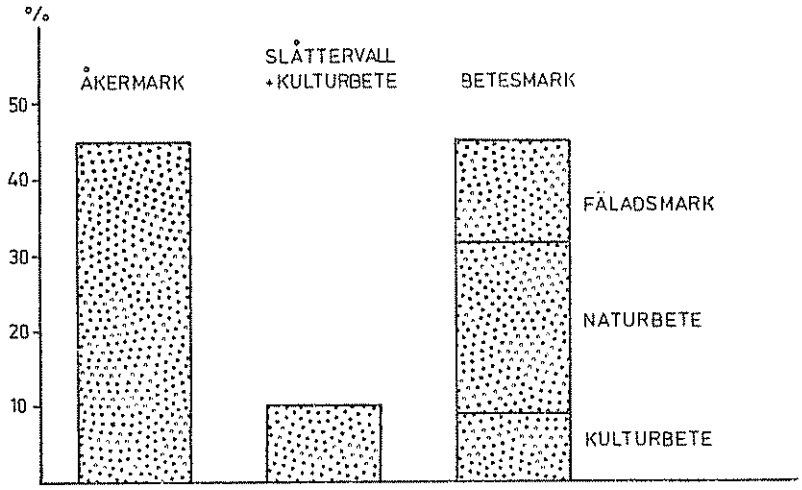

JORDBRUKSMARKENS PROCENTUELLA FÖRDELNING AV TOTALAREALEN

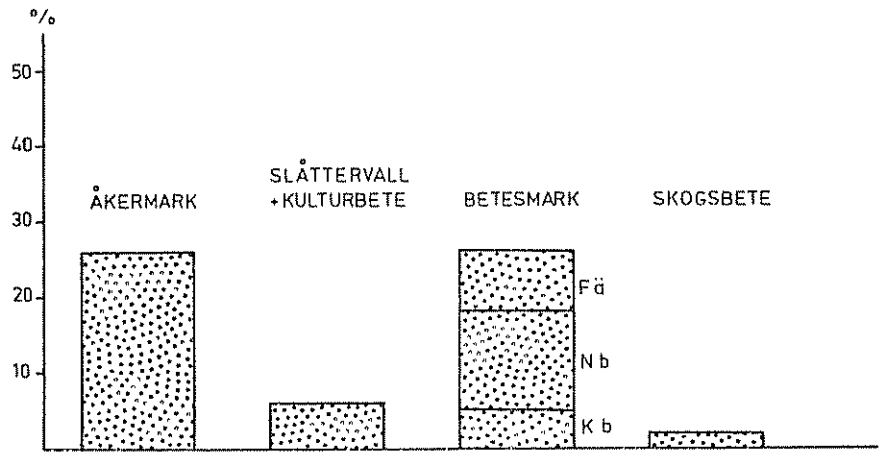

4 BESKRIVNING AV SKOGSMARKER

4.1 Ädellövskogar

Den rena ädellövskogen uppgår till ca 25 % av skogsmarken. Den består av bok, ek och ask.

Bok

I ädellövskogen är boken det dominerande trädslaget. Bokskog omfattar ca 17 % av skogsmarken. Bestånden är relativt jämnt fördelade inom hela inventeringsområdet och den övervägande delen består av hedbokskog, som ofta förekommer på näringsfattiga marker. Fältskiktet är vanligen här artfattigt med blåbär, lingon, harsyra och kruståtel som dominerande arter. I vissa fall saknas fältskikt och endast vissna löv och annat förnamaterial bildar ett tjockt lager på marken. Ängsbokskogar, som förekommer på näringsrikare marker, karakteriseras av ett artrikt fältskikt med bl a gulplister, skogsbingel- och lundarvsamhällen. Bokskog av denna typ kan påträffas i de södra delarna av inventeringsområdet.

Bokskogen visar en synnerligen sned åldersklassfördelning. Endast 1 % utgöres av ungskog (upp till 30 år), 25 % består av gallringsskog (31-80 år) samt 74 % av gammal bokskog (över 80 år). Man kan dock konstatera att i vissa äldre bestånd förekommer kraftig föryngring, men för att säkra framtidens bokskogar bör andelen ungskog ökas betydligt.

Ek

Eken upptar 7 % av skogsmarken. Ungskogen uppgår till 15 % medan gallringsskog och gammal ekskog upptar 38 resp 47 %. Ekskogar och ekhagar förekommer speciellt mellan Hörby-Äspinge-Gammalstorp.

Ask

Askbestånd finns vanligen på fuktiga marker främst med näringsrikt underlag. De upptar knappt 1 % av skogsmarksarealen och består mest av ungskog och gallringsskog.

Blandad ädellövskog

Blandad ädellövskog med bok, ek och ask finns endast sporadiskt och uppgår till knappt 1 % av skogsmarken.

Ädellövskog med övrigt löv

Ädellövskog med björk och al är ofta gamla hagmarker som till en viss del växt igen. Dessa kan man finna spridda inom inventeringsområdet. Vanligen består de av gallringsskog och gammal skog och omfattar ca 7 % av totala skogsmarksarealen.

4.2 Övriga lövskogar

Den övriga lövskogen består av björk, al och asp och omfattar 25 % av skogsmarken.

Al

Alskogen uppgår till 10 % av skogsmarken. Den består till 90 % av gallringsskog och påträffas oftast på fuktiga marker. Aldungar är också ett vanligt inslag i den naturliga betesmarken.

Björk

Björken uppgår till ca 13 % av skogsmarken. Gallringsskogen dominerar och omfattar 87 % av den totala björkskogen. Den bildar ofta bestånd (s k randskog) i anslutning till mossar och kärr. I bland förekommer också björken i hagmarksområden som utgör uppskattade inslag i landskapsbilden.

Blandlövskog utan ädellöv

Blandlövskog utan ädellöv är sammansatt av al och björk. Den uppgår till 2 % av skogsmarksarealen och påträffas huvudsakligen i fuktiga områden.

4.3 Blandskogar barr/löv

Blandskogar med barr- och lövträd upptar knappt 1 % av skogsmarken. De är till stor del sammansatta av björk/gran, ek/gran samt blandlövskog med gran.

4.4 Barrskogar

Barrskogarna domineras helt av gran, endast ett fåtal bestånd innehåller tall och lärk. Granskogen upptar ungefär 42 % av skogsmarken. Mogenhetsklassfördelningen visar att mer än 2/3 (68 %) består av ungskog (0-20 år). Endast 5 % av granskogen utgöres av gammal gran (över 60 år). Stora arealer betesmark, där markförhållandena anses olämpliga för utnyttjande på annat sätt, har ersatts med granskog. Tendensen visar att granen håller på att ersätta många olika naturtyper. Detta är från ekologisk synpunkt en negativ utveckling, då många växt- och djursamhällen riskerar att försvinna.

4.5 Sammanfattning

Inventeringsområdet har (som tidigare nämnts) karaktären av mellanbygd där skogsmarken växlar med det öppna landskapet. Från skogsproduktionssynpunkt tillhör området de mera värdefulla i länet. Barrskogen har mycket större areal ungskog än lövskogen. Detta förhållande ger en antydan om skogsutveckling på sikt, andelen äldre lövskog minskar och andelen yngre barrskog ökar. Inom områden med naturvårdsvärden bör samhället med hjälp av lämplig lagstiftning, bl a naturvårdslagen, skogsvårdslagen och bokskogslagen, styra skogutvecklingen med hänsynstagande till bl a ekonomiska, sociala, estetiska samt vetenskapliga värderingar.

DIAGRAM ÖVER SKOGSMARKENS AREALFÖRDELNING OCH MOGENHETSKLASSFÖRDELNING

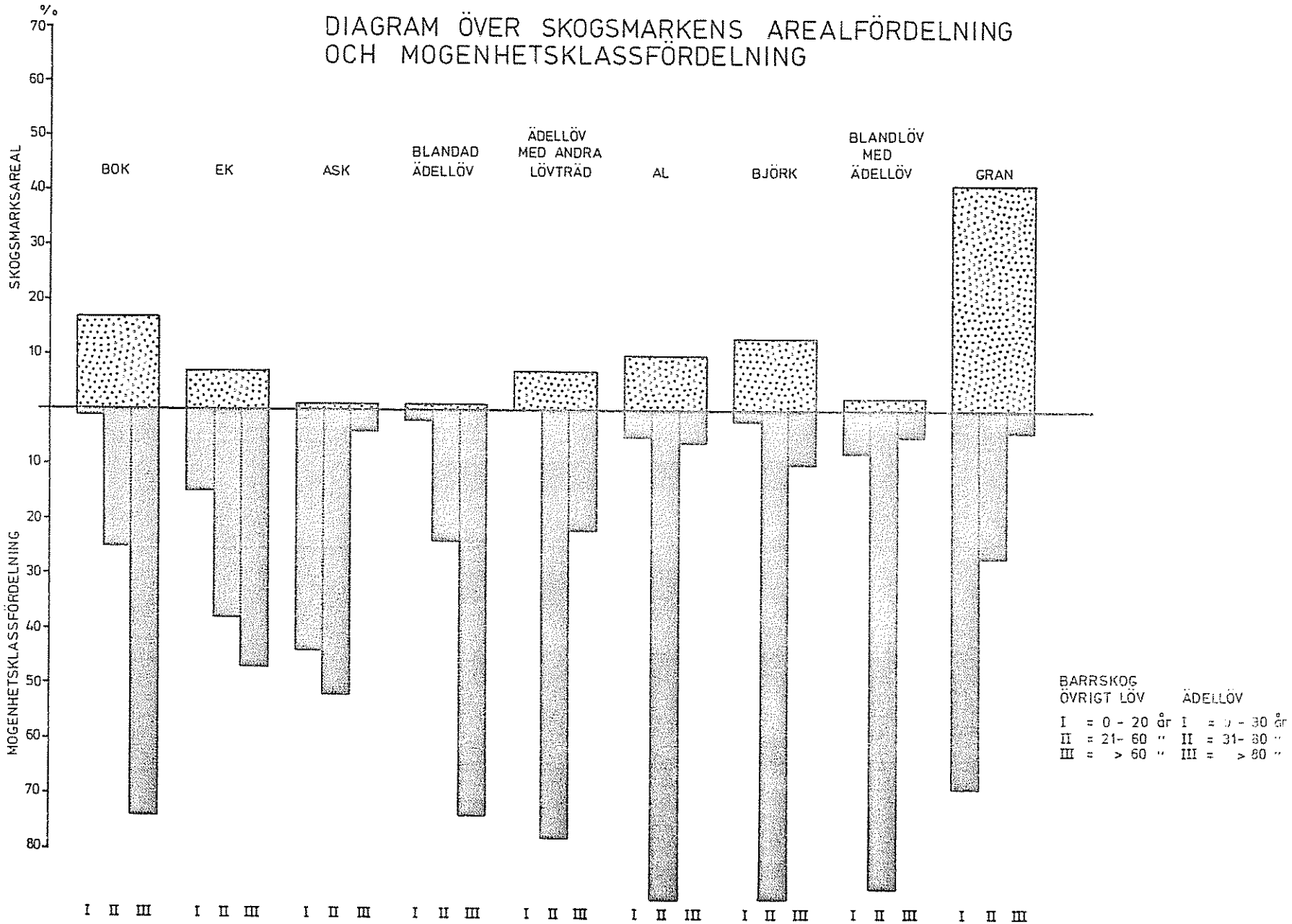

DIAGRAM ÖVER SKOGSMARKENS AREALFÖRDELNING OCH MOGENHETSKLASSFÖRDELNING

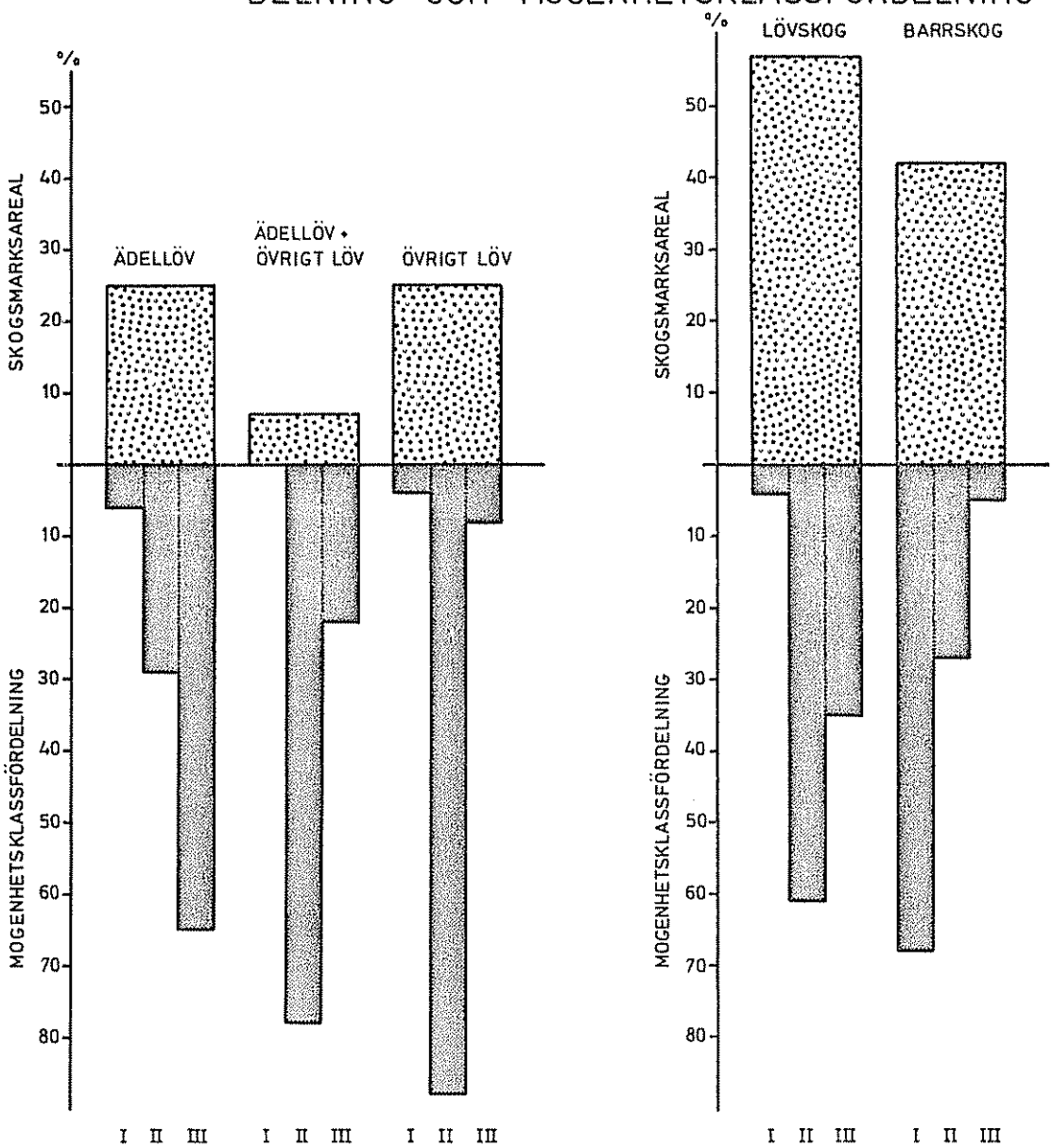

BARRSKOG
ÖVRIGT LÖV

I = 0 - 20 år
II = 21 - 60 "
III = > 60 "

ÄDELLÖV

I = 0 - 30 år
II = 31 - 80 "
III = > 80 "

5 BESKRIVNING AV MYRMARKER

Myrmarkerna omfattas av trädfattiga eller trädbevuxna mossar och kärr. Arealen uppgår till ca 4 % av den totala arealen.

Mossarna är huvudsakligen uppbyggda av vitmossetorv till en sådan höjd att de ej påverkas av fastmarkens grundvatten. Vattentillförseln sker enbart genom nederbörden. Mossevegetationen kännetecknas av risväxter som t ex ljung, klockljung och rosling samt i vissa fall av hjortron. Förekommande träd, främst tall och björk är vanligen lågvuxna. Myrmarker med mossekaraktär finns spridda inom hela inventeringsområdet. Flertalet av dem är eller har varit utsatta för torvtäkt (ex Viss mosse och Kyle mosse).

Trädfattiga kärr förekommer sporadiskt inom hela inventeringsområdet. Dessa påträffas i anslutning till mossarnas randzoner (laggkärr), i sänkor och svackor i den naturliga betesmarken samt vid fördämningar av åar och bäckar. De är vanligen av fattigkärrstyp och utbildade på kalkfattigt underlag med artfattig vegetation. Karakteristiska arter är starr, ängsull, vattenklöver och kråkklöver. Rikkärren, som är utbildade på näringsrikare jordar, innehåller ett stort antal örter och påträffas endast sparsamt inom inventeringsområdet.

De trädbevuxna myrmarkerna betecknar våra blötaste lövskogstyper. Vanligen är skogstypen utbildad som ett alkärr eller ett björkkärr. De är belägna mest kring mossarnas randzoner, i lägre partier i skogsområden samt längs bäckar och åar. På mossar som varit utsatta för torvtäkt har vanligen björk vandrat in och bildar nu skogsbestånd som t ex på Kyle mosse och Hensetmossen.

Många mossar och kärr har utplånats genom dränering i samband med torvtäkt och plantering av skog. Detta är från många synpunkter en nackdel då åtskilliga växt- och djurarter är beroende på denna miljö för sitt fortbestånd. Myrmarkerna har också en stor vattenhållande förmåga och spelar en viktig roll för den naturliga balansen.

6 TABELLER

MARKANVÄNDNINGSAREAL

Markanvändning	areal i ha	% av total areal
Åkermark	2 490	26
Slåttervall med kulturbete	530	6
Betesmark	2 520	26
Skogsmark	3 370	35
Kalmark	60	1
Myrmark *	220 (+ 160)	2 (+ 2)
Övrigt	410	4
Total areal	9 600	100

* Betecknar öppen myrmark. Inom parantes anges trädbevuxen myrmark, som medräknats i skogsmarksarealen.

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Åker	Åker igen-växande	Åker totalt	Vall + kulturbete	Vall + kulturbete totalt	Kulturbete intensivt	Kulturbete extensivt	Kulturbete totalt	Naturbete intensivt	Naturbete extensivt	Naturbete igen-växande
Kolumn	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Areal i ha	2484,5	4,5	2489,0	530,5	530,5	511,5	8,0	519,5	790,0	399,5	62,0
Areal i % av total areal	25,9	+	25,9	5,5	5,5	5,3	0,1	5,4	8,2	4,2	0,7
Areal i % av total jordbruksmark	44,8	0,1	44,9	9,6	9,6	9,2	0,2	9,3	14,3	7,2	1,1
Areal i % av total åkermark	99,8	0,2	100								
Areal i % av totalt kulturbete						98,5	1,5	100			
Areal i % av totalt naturbete									63,0	32,0	5,0
Areal i % av total fäladsmark											
Areal i % av totala betesmarken						20,3	0,3	20,6	31,3	15,8	2,5

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Naturbete totalt	Fäladsmark intensivt bete	Fäladsmark extensivt bete	Fäladsmark igen-växande	Fäladsmark totalt	Betesmark intensivt totalt	Betesmark extensivt totalt	Betesmark igenväxande totalt	Betesmark totalt	Öppen jordbruks-mark totalt	Skogsbete
Kolumn	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Areal i ha	1251,5	349,5	269,0	134,0	752,5	1651,0	676,5	196,0	2523,5	5543,0	200,0
Areal i % av total areal	13,1	3,6	2,8	1,4	7,8	17,1	7,1	2,1	26,9	57,7	2,1
Areal i % av total jordbruksmark	22,6	6,3	4,9	2,4	13,6	29,8	12,2	3,5	45,5	100	
Areal i % av totalt naturbete	100										
Areal i % av total fäladsmark		46,5	35,7	17,8	100						
Areal i % av totala betesmarken	49,6	13,8	10,7	5,3	29,8	65,4	26,8	7,8	100		

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Bok I	Bok II	Bok III	Bok totalt	Ek I	Ek II	Ek III	Ek totalt	Ask I	Ask II	Ask III
Kolumn	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Areal i ha	7,5	137,5	415,0	560,0	35,5	90,5	112,0	238,0	10,0	12,0	1,0
Areal i % av total areal	0,1	1,4	4,3	5,8	0,4	0,9	1,2	2,5	0,1	0,1	+
Areal i % av total skogsmarksareal	0,2	4,1	12,3	16,6	1,1	2,7	3,3	7,1	0,3	0,4	+
Areal i % för varje klass i resp trädslag	1,3	24,6	74,1	100	14,9	38,0	47,1	100	43,5	52,2	4,3

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Ask totalt	Blandad ädellövskog I	Blandad ädellövskog II	Blandad ädellövskog III	Blandad ädellövskog totalt	Total ren ädellövskog I	Total ren ädellövskog II	Total ren ädellövskog III	Total ren ädellövskog totalt	Ädellöv m. andra lövträd II	Ädellöv m. andra lövträd III
Kolumn	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Areal i ha	33,0	0,5	7,0	21,0	28,5	55,5	247,0	549,0	849,5	183,0	53,0
Areal i % av total areal	0,2	+	0,1	0,1	0,[illegible]	0,6	2,6	5,7	8,9	1,9	0,5
Areal i % av total skogsmarksareal	0,7	+	0,2	0,6	0,8	1,6	7,0	16,3	25,2	5,4	1,6
Areal i % för varje klass i resp trädslag	100	1,8	24,5	73,7	100	6,5	29,1	64,6	100	77,9	22,1

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Ädellöv m. andra lövträd totalt	Al I	Al II	Al III	Al totalt	Björk I	Björk II	Björk III	Björk totalt	Asp I	Asp II
Kolumn	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
Areal i ha	235,0	15,0	301,0	21,5	337,5	9,5	367,5	45,5	422,5	1,0	4,0
Areal i % av total areal	2,4	0,1	3,2	0,2	3,5	0,1	3,8	0,5	4,4	+	+
Areal i % av total skogsmarksareal	7,0	0,5	8,9	0,6	10,0	0,3	10,9	1,4	12,6	+	0,1
Areal i % för varje klass i resp trädslag	100	4,4	89,2	6,4	100	2,2	87,0	10,8	100	20,0	80,0

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Asp totalt	Blandlövskog u. ädellöv I	Blandlövskog u. ädellöv II	Blandlövskog u. ädellöv III	Blandlövskog u. ädellöv totalt	Övrig lövskog I	Övrig lövskog II	Övrig lövskog III	Övrig lövskog totalt	Total lövskog I	Total lövskog II
Kolumn	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66
Areal i ha	5,0	6,0	62,0	3,5	71,5	31,5	734,5	70,5	836,5	85,0	1164,5
Areal i % av total areal	+	+	0,7	+	0,7	0,3	7,7	0,7	8,7	0,9	12,1
Areal i % av total skogsmarksareal	0,1	0,1	1,9	0,1	2,1	0,9	21,8	2,1	24,8	2,5	34,6
Areal i % för varje klass i resp trädslag	100	8,4	86,7	4,9	100	3,8	87,8	8,4	100	4,4	60,6

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Total lövskog III	Total lövskog totalt	Blandskog barr + löv I	Blandskog barr + löv II	Blandskog barr + löv totalt	Gran I	Gran II	Gran III	Gran totalt	Tall II	Tall III
Kolumn	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
Areal i ha	671,5	1921,0	9,0	17,0	26,0	967,0	375,5	65,0	1408,0	4,5	2,0
Areal i % av total areal	7,0	20,0	0,1	0,2	0,3	10,1	3,9	0,7	14,7	+	+
Areal i % av total skogsmarksareal	19,9	57,0	0,2	0,5	0,7	28,7	11,2	1,9	41,8	0,1	+
Areal i % för varje klass i resp trädslag	35,0	100	34,6	65,4	100	68,7	26,7	4,6	100	69,2	30,8

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Tall totalt	Lärk I	Lärk totalt	Barrblandskog I	Barrblandskog II	Barrblandskog totalt	Barrskog I	Barrskog II	Barrskog III	Barrskog totalt	
Kolumn	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
Areal i ha	6,5	4,0	4,0	0,5	3,0	3,5	971,5	382,0	67,0	1420,5	
Areal i % av total areal	0,1	+	+	+	+	+	10,1	4,0	0,7	14,8	
Areal i % av total skogsmarksareal	0,1	0,1	0,1	+	+	+	28,9	11,3	2,0	42,2	
Areal i % för varje klass i resp trädslag	100	100	100	20,0	80,0	100	68,4	26,9	4,7	100	

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Skogsmark I	Skogsmark II	Skogsmark III	Skogsmark totalt	Kalmark	Träd-bevuxen myrmark	Öppen myrmark	Myrmark totalt	Ö v	r i	g t
									Dammar	Torvtäkt	Avfalls-upplag
Kolumn	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
Areal i ha	1065,5	1563,5	738,5	3367,5	64,0	161,5	216,5	378,0	1,5	178,5	3,5
Areal i % av total areal	11,1	16,3	7,7	35,1	0,7	1,7	2,3	4,0	+	1,9	+
Areal i % av total skogsmarksareal	31,7	46,4	21,9	100							
Areal i % av total myrmark						42,7	57,3	100			

Tabell över arealernas fördelning 1978 på olika typer av markanvändning inom inventeringsområdet

Markanvändning	Övr Bebyggelse	igt Totalt									
Kolumn	99	100									
Areal i ha	385,5	409,0									
Areal i % av total areal	2,4	4,3									

7 VÄRDERING AV MARK FRÅN NATURVÅRDSSYNPUNKT

Områdets naturvårdsvärden har uppmärksammats i samband med kartläggningen av markanvändningen. För ett mera definitivt ställningstagande till olika områdens naturvårdsvärden krävs i allmänhet vidare undersökningar. Behandlade områden beskrivs kortfattat i text och redovisas på kartorna 5, 6, 7 och 8.

7.1 Marker värdefulla för rörligt friluftsliv (karta 5)

Tidigare har en utredning sammanställts vid länsstyrelsen i Malmöhus län om rekreation och friluftsliv i Skåne ("Rekreation och friluftsliv i Skåne, Etapp 2 Naturvårdsområden för rörligt friluftsliv"). Undersökningen ger en översiktlig klassificering av det skånska landskapet med avseende på vissa för rörligt friluftsliv positiva egenskaper. De egenskaper som analyserats är: allemansrättslig mark (skogs-, ängs- och betesmarker), kuperad terräng, närhet till hav, sjöar och större vattendrag, naturvårdsområden samt kulturvårdsområden.

Vid föreliggande markanvändningsinventering har ytterligare andra egenskaper uppmärksammats och värderats för bl a det rörliga friluftslivet. Sådana områden som har god tillgänglighet, variation och skönhet har också ansetts vara av betydelse för friluftslivet.

1. Sniberups fälad

Sniberups fälad avsattes som naturreservat 1972 (7 § NVL). Reservatet representerar en rest av det stora sammanhängande fäladsområde som en gång täckte Linderödsåsen. Fäladen har stora markhistoriska och botaniska värden. Den karakteriseras av lågt växande enbuskar och markvegetationen domineras av olika grässorter, framför allt stagg och knägräs. I fuktigare områden förekommer fukthedsvegetation med hirsstarr och borsttåg som karaktärsarter. De rikt förekommande stenblocken är vanligen klädda med ljung.

2. Fäladsmarker och alskogar mellan Sniberup och Bjälkhult

Det gamla kulturlandskapet mellan Sniberup och Bjälkhult karakteriseras av enefäladsmarker och betade alskogar. Fäladsmarkerna är av samma karaktär som Sniberups fälad.

Området tillmäts stora landskapsestetiska och botaniska värden liksom ett uttalat socialt värde.

3. Skogs- och hagmarker mellan Killeröd och Tollstorp

Ett omväxlande landskap med ädellövskog, hagmarker och en del mindre kärrpartier. Området genomdrages av ett par bäckar, vars omgivningar består av fuktlövskog med framför allt ask och al. Här förekommer ett artrikt fältskikt med många olika örter.

Området lämpar sig väl som strövområde och har samtidigt stora botaniska värden.

4. Kulturlandskap mellan Pärup-Gummarp-Killeröd

Området karakteriseras av steniga ljung-enefälader, bok- och andra lövskogspartier, framträdande stengärdesgårdar samt många odlingsrösen. I fäladsmarkerna, framför allt söder om Gummarp, påträffas många mindre kärrområden med intressant vegetation. Landskapsbilden i området är av ålderdomlig prägel. På vissa ställen, i fäladsmarken, sker en kraftig igenväxning.

Området har stora landskapsestetiska, markhistoriska och botaniska värden liksom ett uttalat socialt värde.

5. Fäladsmarker kring Henset

Småkuperat gammalt utmarksområde med enefäladsmarker samt mindre skogspartier med gran, bok och al. Sänkor och svackor i fäladsmarken är vanligen av fuktängskaraktär. Landskapet ger ett omväxlande intryck och tillmäts botaniska och sociala värden.

6. Fäladsmarker mellan Ingemanstorp och Tormastorp

Stort fäladsmarksområde med lågvuxen buskvegetation av huvudsakligen en. Västra delen av området övergår i gammal bokskog. Fäladen hotas delvis av plantering med gran. Landskapet har stora estetiska och sociala värden samt exponeras väl mot vägen mellan Ingemanstorp och Tormastorp.

7. Gammalt kulturlandskap vid Köllerød

Gammalt småkuperat kulturlandskap med bok- och ekhagar samt öppna fäladsmarker med solitära björkar. Fuktängar med rik vegetation förekommer i fäladsmarken (t ex majviva).

Området har stora botaniska och sociala värden.

8. Landskapet kring Bönhult och Elestorp

Ett omväxlande landskap med ljung-enefäladsmarker samt skogar med bok, björk, al och gran. Fäladsmarken karakteriseras ofta av solitära bokar och björkar. Vissa delar innehåller öppna kärrområden.

Området kan få stor betydelse för rekreation och friluftsliv, då skogarna och fäladerna lämpar sig väl som strövområde.

9. Landskapet mellan Härröd och Frännarp

Ett mosaikartat jordbrukslandskap som karakteriseras av åkermarker, ek- och björkhagar, stora bokskogsområden samt vidsträckta betes- och fäladsmarker. De stora variationsmöjligheterna i naturupplevelser som området erbjuder gör det både intressant och värdefullt som rekreationsområde.

10. Landskapet omedelbart öster om Hörby

Omedelbart öster om Hörby utbreder sig ett variationsrikt landskapsparti, som är synnerligen värdefullt för rörligt friluftsliv. Landskapet karakteriseras av ekskogar och öppna betesmarker blandat med fuktiga björk- och alskogar. De öppna betesmarkerna utgöres dels av

öppna fuktängar med högörtvegetation dels av torrare ängar med buskvegetation av en- och hasselbuskar. Området genomflytes av Hörbyån och dess biflöden, vars omgivningar består mestadels av ask- och alskog. I de västra delarna ligger Karnas backar, ett välfrekventerat närrekreationsområde för Hörbys befolkning. Karnas backar, som består huvudsakligen av ek- och björkskog, utnyttjas intensivt som strövområde. För att göra området ytterligare attraktivt har ett elljusspår samt ett flertal stigar anlagts.

11. Ek- och bokskogar mellan Äspinge-Gammalstorp

Landskap med ek- och bokskog samt spridda betesmarker med aldungar. Vissa delar av området är avsatt och förberett för fritidsbebyggelse. I den norra delen av området rinner ett biflöde till Hörbyån.

Området är lättillgängligt och ger goda möjligheter för friluftsliv.

12. Gammalt kulturlandskap vid Kyle

Variationsrikt landskap med lövskogspartier innehållande bok, hagmarker med björk och ek, enefäladsmarker samt betade aldungar. Landskapet genomflytes av en bäck. Området är en gammal utmarksrest med många naturvårdsvärden.

7.2 Exponerade landskapspartier (karta 6)

Exponerade landskapspartier utgöres av höjd- och dalstråk, delvis bevuxna med lövskog, markerade skogsområden samt öppna kuperade betesmarker med attraktiv landskapsbild. Områdena påträffas huvudsakligen i anslutning till vägar.

1. Fäladsmarker mellan Sniberup och Bjälkhult

Väl exponerade fäladsmarker på Linderödsåsens sluttningszon mot sydväst se kap 7.1 punkt 1 och 2.

2. Gammalt kulturlandskap mellan Ö Sallerup och Långaröd

Exponerat kulturlandskap med fäladsmarker och ädellövskogar mellan Ö Sallerup och Långaröd, se kap 7.1 punkterna 4, 5 och 6.

3. Fäladsmarker längs vägen Ingemanstorp-Tormastorp

Landskapsestetiskt värdefullt område med fäladsmarker, se kap 7.1 punkt 6.

4. Landskapet mellan Elestorp och Harphult

Omväxlande landskap längs vägen mellan Elestorp och Harphult, se kap 7.1 punkt 8.

5. Landskapet kring Härröd

Exponerade hagmarker och fäladsmarker längs vägen mellan Härröd och Frännarp, se kap 7.1 punkt 9.

6. Höjdparti vid Benarp (Benarps hall)

Benarps hall är en markerad urbergsknalle av drumlintyp* som exponeras väl i landskapet och sträcker sig i nordost-sydvästlig riktning. Den är omgiven av bok- och granskog samt kulturbetesmarker. I bokskogen förekommer en rik vegetation med bl a skogsbingel och gulplister i fältskiktet. Höjdpartiet har landskapsmorfologiska, botaniska och estetiska värden.

7. Landskapet mellan Hörby och Äspinge

Variationsrikt landskap med ek- och björkhagar samt öppna betesmarker, se kap 7.1 punkt 10.

8. Landskapet kring Stavröd

Kring Stavröd utbreder sig ett småkuperat variationsrikt landskap med åker- och öppna betesmarker, lövskogsdungar med björk samt skogsområden med gran. Landskapet ger ett tilltalande intryck och exponeras väl mot riksväg 15.

9. Urbergsknalle vid Satserup

Söder om Satserup ligger en skarpt markerad urbergsknalle av drumlintyp, som når en höjd av 183 m över havet och är till största delen bevuxen med bokskog. Området har landskapsmorfologiska och estetiska värden.

* Drumlin: Drumliner uppkommer då isen avlastar sitt material på läsidan av en uppstickande bergknalle. Tillförs rikligt med morän, anhopas denna även på stötsidan och kan till sist täcka hela kullen. På så sätt avrundas terrängformen och kullen blir formad som en valrygg. Dessa är orienterade i isrörelsens riktning (i detta fallet i nordost-sydvästlig riktning).

7.3 Naturområden med vetenskapliga värden (karta 7)

Många naturtyper kan snabbt försvinna genom ändrade bruknings-former samt exploatering för bebyggelse m m. De vetenskapliga naturvårdsvärdena skall tillvaratas och styra varje förändring av markanvändningen.

Under inventeringsarbetet har ett antal objekt bedömts vara av intresse från geologisk, biologisk och kulturhistorisk synpunkt. Förteckningen skall inte ses som fullständig, då det vetenskapliga värdet inte kan utredas och bedömas i full utsträckning vid översiktlig inventering. Generellt kan konstateras att inom vissa områden torde det vara motiverat med mera omfattande och detaljerade undersökningar.

Tidigare uppmärksammat område med vetenskapliga värden inom inventeringsområdet är Sniberups fälad som förordnats som naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen.

Områdena har i stor utsträckning beskrivits tidigare i kap 7.1 och 7.2.

1. Sniberups fälad

Fäladsmark med markhistoriska och botaniska värden som avsattes som naturreservat 1972, se kap 7.1 punkt 1.

2. Fäladsmarker med alskogar mellan Sniberup och Bjälkhult

Landskap med omväxlande enefäladsmark och alskog. Området har kulturhistoriska och botaniska värden, se kap 7.1 punkt 2.

3. Ädellövskogsområde mellan Killeröd och Tollstorp

Ädellövskogsområde med värdefull markvegetation, se kap 7.1 punkt 3.

4. Myrmarksområde söder om Tattarp

Öppna myrmarker med mosse- och fattigkärrsvegetation. De centrala delarna av myrmarkerna har vanligen öppen vattenspegel. Området hyser stora botaniska och zoologiska värden. De största myrmarkerna inom området är Svarte mosse, Sassarp mosse samt Store mosse.

5. Kulturlandskap söder om Gummarp

Kulturlandskap som karakteriseras av fäladsmarker med mindre kärrpartier. Området har markhistoriska, botaniska och zoologiska värden, se vidare kap 7.1 punkt 4.

6. Ängslövskogsområde söder om Ö Sallerup

Ett värdefullt ängslövskogsområde som huvudsakligen utgöres av fuktig ask- och ekskog. I fältskiktet förekommer en artrik vegetation med många olika örter. Området är botaniskt värdefullt.

Öster om ängslövskogen (i en ekskog) förekommer ett kulturminne från Karl XI:s tid (Karl XI stenarna).

7. Mosse vid Henset

Större mosseparti med värdefull flora. Mossen har utsatts för torvtäkt, vilket medfört att stora delar övergått till björkskog.

8. Gammalt kulturlandskap vid Kölleröd

Gammalt kulturlandskap med hag- och fäladsmarker, se kap 7.1 punkt 7.

9. Myrmark söder om Ormastorp

Myrmark med mosse och kärrpartier. Mossen har delvis varit utsatt för torvtäkt. Den omgives till största delen av granplanteringar men i öster förekommer fäladsmarker. Området hyser botaniska värden.

10. Fäladsmarker med öppna kärrområden vid Bessinge

Gammalt kulturlandskap med omväxlande ängsmarker av fälads- och utmarkskaraktär samt skogsområden med gran. Området genomflytes av en bäck som ger upphov till fuktängar och öppna kärrpartier. Fäladsmarken är stenig och tuvig och på vissa ställen sker kraftig igenväxning.

Området har stora botaniska och markhistoriska värden.

11. Landskapet mellan Härröd och Frännarp

Markhistoriskt och botaniskt värdefullt kulturlandskap med fälads- och hagmarker, se kap 7.1 punkt 9.

12. Kärrområde norr om Äspinge

Området karakteriseras av ett stort öppet kärr som troligen uppkommit genom fördämning av en bäck en gång i tiden. Omgivningarna utgöres huvudsakligen av skog med al, björk, ek och gran. I kärret, som till största delen har öppen vattenspegel, förekommer många arttypiska sump- och vattenväxter.

Området tillmäts många botaniska och zoologiska värden.

13. Höjd vid Satserup

En i landskapet markerad höjd med landskapsmorfologiska och estetiska värden, se kap 7.2 punkt 9.

14. Gammalt kulturlandskap vid Kyle

Landskap med lövskogspartier, hagmarker, enefälader samt betade aldungar. Landskapet har kulturhistoriska samt botaniska värden, se kap 7.1 punkt 12.

15. Höjd vid Benarp (Benarps hall)

Markerat höjdparti med landskapsmorfologiska, botaniska och estetiska värden, se kap 7.2 punkt 6.

7.4 Områden med äldre kulturlandskap (karta 8)

I gamla tider präglades bondelandskapet av inägomark och utmark. Inägomarken låg i anslutning till gårdarna och bestod av åker- och slåtterängar. Den avgränsades från utmarken med stängsel, vilket vanligen utgjordes av ris- och stengärden samt flätade trädstängsel. Utmarken däremot var öppen och gemensam för alla gårdarna i byn och var sammansatt av hed- och fäladsmark samt hagmarker och skogar, där kreaturen strövade fritt omkring under sommaren. Stora delar av det äldre kulturlandskapet har numera försvunnit på grund av bl a ändrade brukningsformer (ex intensivare åkerbruk, minskad djurhushållning och ett mera ekonomiskt inriktat skogsbruk) samt olika exploateringsformer (t ex ny bebyggelse och anläggning av nya vägar). Därmed har marker med hag- och fäladskaraktär, som präglade det gamla kulturlandskapet, blivit alltmer ovanliga. Hagmarkerna har i stor omfattning övergått till ren skogsmark genom minskad betesdrift och fäladsmarkerna har i stor utsträckning planterats med gran.

De rester av det äldre kulturlandskapet som bevarats till våra dagar ger en värdefull bild från den tid då markanvändningen var baserad på självförsörjning inom bygderna och från tiden före skiftesreformen då brukningsformerna var ekologiskt anpassade till de naturliga förutsättningarna. För att bevara kunskaperna om det äldre kulturlandskapet bör man i första hand genom fortsatt skötsel bevara de mest värdefulla områdena för framtiden.

Värdefulla områden med rester av det äldre kulturlandskapet redovisas schematiskt på karta 8. De utgöres inom inventeringsområdet av betesmarker, främst fäladsmarker och hagmarker. Dessa har i stor utsträckning beskrivits tidigare i kap 7.1, 7.2 och 7.3 samt behandlas i några fall i kap 8.

Områden inom vilka äldre kulturlandskap kan finnas är:

1. Landskapet mellan Sniberup och Bjälkhult
2. " öster om Omsed
3. " mellan Killeröd-Tattarp-Henset-Köllerød och Gummarp
4. " norr om Långaröd
5. " norr om Bessinge
6. " väster om Elestorp
7. " norr om Ormastorp
8. " mellan Frännarp-Härröd-Köinge
9. " söder om Äspinge
10. " kring Stavröd
11. " kring Kyle.

8 FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER UTFÖRBARA SOM BEREDSKAPSARBETEN (karta 9)

1. Igenväxande fäladsmark norr om Starrarp

Beskrivning: Området är beläget på Linderödsåsens sluttningszon mot sydväst och utgöres av enefäladsmark som övergår i alskog. Enefäladsmarken och alskogen är en gammal utmarksrest. Fäladsmarken är helt sluten på vissa ställen och mot alskogen förekommer täta bestånd med döda enbuskage. Området ingår i ett större område av gammal kulturmark som bl a innefattar naturreservatet Sniberups fälad.

Åtgärder: Röjningar och gallringar av fäladsmarken samt utbyte av gamla hägnader utföres på så sätt att fortsatt betesdrift kan förekomma så att ett gammalt öppet kulturlandskap kan bevaras. Antal dagsverk beräknas till 400.

2. Fäladsmarker med aldungar mellan Sniberup, Oderup och Tollstorp

Beskrivning: Område som utgöres av igenväxande fäladsmarker samt betade aldungar. Hägnaderna är delvis i dåligt skick. Området ingår i samma kulturlandskap som område nr 1.

Åtgärder: Fäladsmarken röjes och gallras på så sätt att en varierad täthet erhålles bland enen. Mindre fristående enar bör sparas. Nya hägnadsarbeten utföres där så är nödvändigt. Området bör hållas öppet genom fortsatt betesdrift. Antal dagsverk beräknas till 300-400.

3. Fäladsmark med betad alskog vid Tollstorp

Beskrivning: Området ingår i samma kulturlandskap som områdena 1 och 2. Det karakteriseras, som dessa, med enefäladsmarker samt betade alskogar.

Åtgärder: Fäladsmarken bör genomgå vissa röjningsarbeten och översyn av befintliga stängsel och genomgångar fordras. Antalet dagsverken beräknas till 200.

4. Hagmark norr om Tollstorp

Beskrivning: Hagmark som karakteriseras av solitära björkar och ekar. Hagmarken genomflytes av en bäck vars omgivning består av fuktlövskog (mest al). Alen bildar delvis täta bestånd. Hägnaderna är i dåligt skick.

Åtgärder: Hagmarken röjes och gallras varvid alen längs bäcken utglesas. Viss reducering av de solitära björkarna och ekarna erfordras för att hagen skall få en öppen karaktär. Nyhägnad av området är nödvändig. Antalet dagsverken beräknas till 100-150.

5. Gammalt kulturlandskap söder om Gummarp

Beskrivning: Gammalt utmarksområde som karakteriseras av fälads- och andra betesmarker, ett antal mindre kärrpartier, framträdande stengärdesgårdar samt ett stort antal odlingsrösen. I fäladsmarken förekommer huvudsakligen en blandning av en samt tuvor med ljung och kråkris. Vissa delar av fäladsmarken håller på att växa igen på grund av upphörd hävd. I övrigt betas området väl.

Åtgärder: Den del av fäladsmarken som håller på att växa igen gallras och röjes så att karaktären blir densamma som omgivningarnas. Hävden bör därefter även omfattas av denna del då landskapet ger en värdefull bild av ett gammalt utmarksområde. Antal dagsverken beräknas till 100.

6. Gammalt kulturlandskap vid Kölleröd

Beskrivning: Gammalt småkuperat kulturlandskap med bok- och ekhagar samt öppna fäladsmarker med solitära björkar. Fuktängar med rik vegetation förekommer i fäladen. På vissa ställen har det planterats gran.

Åtgärder: Röjning och gallring av fälads- resp hagmarkerna så att den öppna karaktären kan bibehållas. Granplanteringarna bör om möjligt tagas bort och överföras till betesmark. Antalet dagsverken beräknas till 200.

7. Fäladsmarker med kärrområden vid Bessinge

Beskrivning: Gammalt kulturlandskap med omväxlande ängsmarker av fälads- och utmarkskaraktär samt skogsområden med gran. Området genomflytes av en bäck som ger upphov till fuktängar och öppna kärrpartier. Fäladsmarken är stenig och tuvig och på vissa ställen sker kraftig igenväxning samtidigt som gran vandrat in. I området förekommer också en skjutbana.

Åtgärder: Fäladsmarken röjes och gallras så att en öppen karaktär upprätthålles. Fristående enar sparas, medan den invandrande granen borttages. Nya hägnader uppsättes där så är nödvändigt. Antalet dagsverken beräknas till 250.

8. Fäladsmark vid Elestorp

Beskrivning: Området karakteriseras av ljung-enefäladsmarker med solitära bokar och björkar samt albestånd i fuktigare delar. Bestånd med lövskog förekommer också i området.

Åtgärder: Fäladsmarken bör röjas och gallras så att enen ej bildar ogenomträngliga snår. De solitära hagmarksträden sparas, medan albestånden utglesas kraftigt så att en öppnare karaktär skapas. Området är på vissa ställen i behov av nya hägnader. Antalet dagsverken beräknas till 200.

9. Fäladsmark söder om Bönhult

Beskrivning: Fäladsmark som innehåller solitära granar och bokar samt med al- resp björksly - förekomst. Fäladsmarken är en gammal utmarksrest.

Åtgärder: Fäladsmarken bör genomgå vissa röjnings- och gallringsarbeten, framför allt bör al- resp björkslyet nedhuggas. Flertalet solitärer sparas för att ge betesmarken en omväxlande karaktär. Vissa hägnadsarbeten erfordras. Antalet dagsverken beräknas till 150.

10. Fäladsmark vid Härröd

Beskrivning: Enefäladsmark under delvis igenväxning på grund av svagt betestryck. Enen bildar ogenomträngliga snår på vissa ställen. I fuktiga partier förekommer albestånd. Området genomflytes av en bäck.

Åtgärder: Viss gallring och röjning av ensnåren så att varierande täthet erhålles. De fristående enarna sparas. Nyhägnad samt kraftigare bete rekommenderas i området. Antalet dagsverken beräknas till 200.

11. Fäladsmark vid Härröd

Beskrivning: Vidsträckt enefäladsmark med tendens till igenväxning. Hägnaderna är i dåligt skick.

Åtgärder: För att bibehålla fäladsmarkens öppna karaktär bör vissa partier röjas och gallras. Hägnaderna bör delvis förnyas. Antalet dagsverken beräknas till 250.

12. Fäladsmark vid Köinge

Beskrivning: Igenväxande fäladsmark där enen på vissa ställen bildar ogenomträngliga snår. Kreaturen tar sig fram på upptrampade stigar genom enesnåren. Området hyser också betade aldungar.

Åtgärder: Man bör eftersträva att skapa en så öppen karaktär som möjligt av fäladsmarken. Enesnåren fordrar därför en kraftig gallring så att en varierande täthet erhålles. Aldungarna glesas ut så att en kraftigare gräsvegetation för djuren kan skapas. Nyhägnad av området är till en viss del nödvändig. Antalet dagsverken beräknas till 200.

13. Betesmark med aldungar norr om Äspinge

Beskrivning: Området karakteriseras av öppna betesmarker med täta aldungar. Hägnaderna är i dåligt skick.

Åtgärder: Albestånden behöver genomgå en kraftig gallring så att en öppnare prägel erhålles. Nyhägnad av betesmarken fordras. Antalet dagsverken beräknas till 200.

14. Betesmark vid Äspinge

Beskrivning: Området utgöres av en stor naturlig betesmark med enstaka enar. Beteseffekten är svag, vilket medfört en kraftig gräsvegetation. De gamla hägnaderna har raserats på vissa ställen.

Åtgärder: Kraftigare bete fordras för att betesmarken skall få ett mera tilltalat utseende. Nyhägnad av området är nödvändig. Antalet dagsverken beräknas till 100.

15. Betesmark mellan Äspinge och Hörby

Beskrivning: Betesmark som präglas av en kraftig björkslyförekomst samt björk- och ekdungar. I anslutning till betesmarken ligger tilltalande ekhagar.

Åtgärder: Björkslyet i betesmarken behöver genomgå en gallring. Nya hägnader erfordras där de gamla är trasiga. Antalet dagsverken beräknas till 100.

16. Gammalt kulturlandskap vid Kyle

Beskrivning: Variationsrikt landskap med hagmarker innehållande björk och ek, fäladsmarker med solitära bokar och ekar samt betade aldungar. Området genomflytes av en bäck. Landskapet är en gammal utmarksrest.

Åtgärder: Hagarna och fäladsmarkerna röjes och gallras så att områdets utmarkskaraktär bevaras. Där gamla hägnader är trasiga ersättes dessa med nya. Antalet dagsverken beräknas till 350.

Utgångspunkten för de föreslagna arbetena har varit friluftslivets behov, omsorgen om landskapsbilden samt de vetenskapliga och kulturella värdena. Det odlingslandskap som håller på att gå förlorat är framför allt gamla ängs- och hagbetesmarker samt ene- och ljungfälader.

9 ANORDNINGAR FÖR RÖRLIGT FRILUFTSLIV

9.1 Befintliga anordningar

Befintliga anordningar för friluftslivet inom inventeringsområdet utgöres endast av ett fåtal stigar eller motionsslingor på Karnas backar (område 10 karta 5) samt en stor rastplats i anslutning till riksväg 15 (se karta 5). Vid naturreservatet Sniberups fälad finns också en parkeringsplats anordnad för ett fåtal bilar. Utöver detta saknas vidare anläggningar för friluftslivet men inom en del områden förekommer stigar och skogsvägar som väl lämpar sig för rekreation och friluftsliv. Samtidigt kan nämnas att småvägarna mellan bondbyarna i området är utmärkta som cykelleder.

9.2 Föreslagna anordningar

(Områdena hänvisar till kap 7.3 och karta 5)

För att utvidga tidigare befintliga och föreslagna cykelleder inom Ringsjöbygden föreslås en cykelled längs gamla järnvägsbanken mellan Hörby och Satserup. Samtidigt undviks de större vägarnas biltrafik och de cyklande ges möjligheter till en lugn och avstressad miljö och når på så sätt ut till de områden som tidigare bedömts vara värdefulla för det rörliga friluftslivet (område 10, 11 och 12, se karta 5).

Område 1. Inga åtgärder.

Område 2. P-platser rekommenderas längs vägen mellan Oderup-Bjälkhult och genomgångar i befintligt stängsel bör anordnas.

Område 3. Mindre p-plats föreslås i anslutning till området.

Område 4. P-platser är lämpliga längs vägen mellan Tollstorp och Pärup. Stängselgenomgångar bör anordnas till fäladsmarkerna.

Område 5. P-plats alternativt en rastplats längs stora vägen. Ö Sallerup-Långaröd är en lämplig åtgärd då området erbjuder allmänheten många skönhetsvärden.

Område 6.	Ett antal mindre p-platser längs vägen.
Område 7.	P-plats föreslås vid vägen mellan Kölleröd och Tormastorp. Genomgångar i befintlig stängsel rekommenderas.
Område 8 och 9.	P-platser rekommenderas längs vägarna genom områdena. Anläggning av stigar inom områdena behövs för att trygga tillgängligheten för allmänheten. Genomgångar i befintliga hägnader till betesmarkerna är av behov.
Område 10.	En vandringsled föreslås i området. Sträckningen av denna får avgöras efter ytterligare undersökningar. Kompletteringar av befintliga stigar inom området rekommenderas för att trygga allmänhetens behov av strövområde. P-platser behövs i anslutning till vägarna i området.
Område 11.	Strövstigar samt genomgångar i stängsel är motiverat i området. Stora delar har planlagts för fritidsbebyggelse.
Område 12.	Inga åtgärder.

10 TÄKTER, AVFALLSUPPLAG, KRAFTLEDNINGAR OCH BEBYGGELSE

Täkter, avfallsupplag, kraftledningar (> 6 Kv) och planlagd bebyggelse redovisas på karta 10.

Täkter

Täkter förekommer i form av torvtäkt på Viss mosse, som ägs av AB Svensk Torvförädling.

Avfallsupplag

Hörby tätort har dels en gammal tipp, som håller på att avvecklas, dels en ny avfallstipp. Den nya tippen ligger vid Galgabacken nordost om Hörby.

Kraftledningar

Kraftledningar (> 6 Kv) finns spridda inom hela inventeringsområdet.

Planlagd bebyggelse

Planlagd bebyggelse finns dels i Hörby tätort, dels i form av fritidsbebyggelse (ännu ej uppförd) mellan Äspinge och Gammalstorp samt vid Kylestorp.

11 KARTOR

1. Översiktskarta
2. Berggrundskarta
3. Jordartskarta
4. Gradering av åkermark
5. Marker värdefulla för det rörliga friluftslivet
6. Exponerade landskapspartier
7. Områden med vetenskapliga värden
8. Värdefulla områden med rester av äldre kulturlandskap
9. Förslag på objekt för beredskapsarbeten
10. Täkter, avfallsupplag, kraftledningar och bebyggelse
11. Förordnanden enligt naturvårdslagen.

KARTA 1

ÖVERSIKTSKARTA

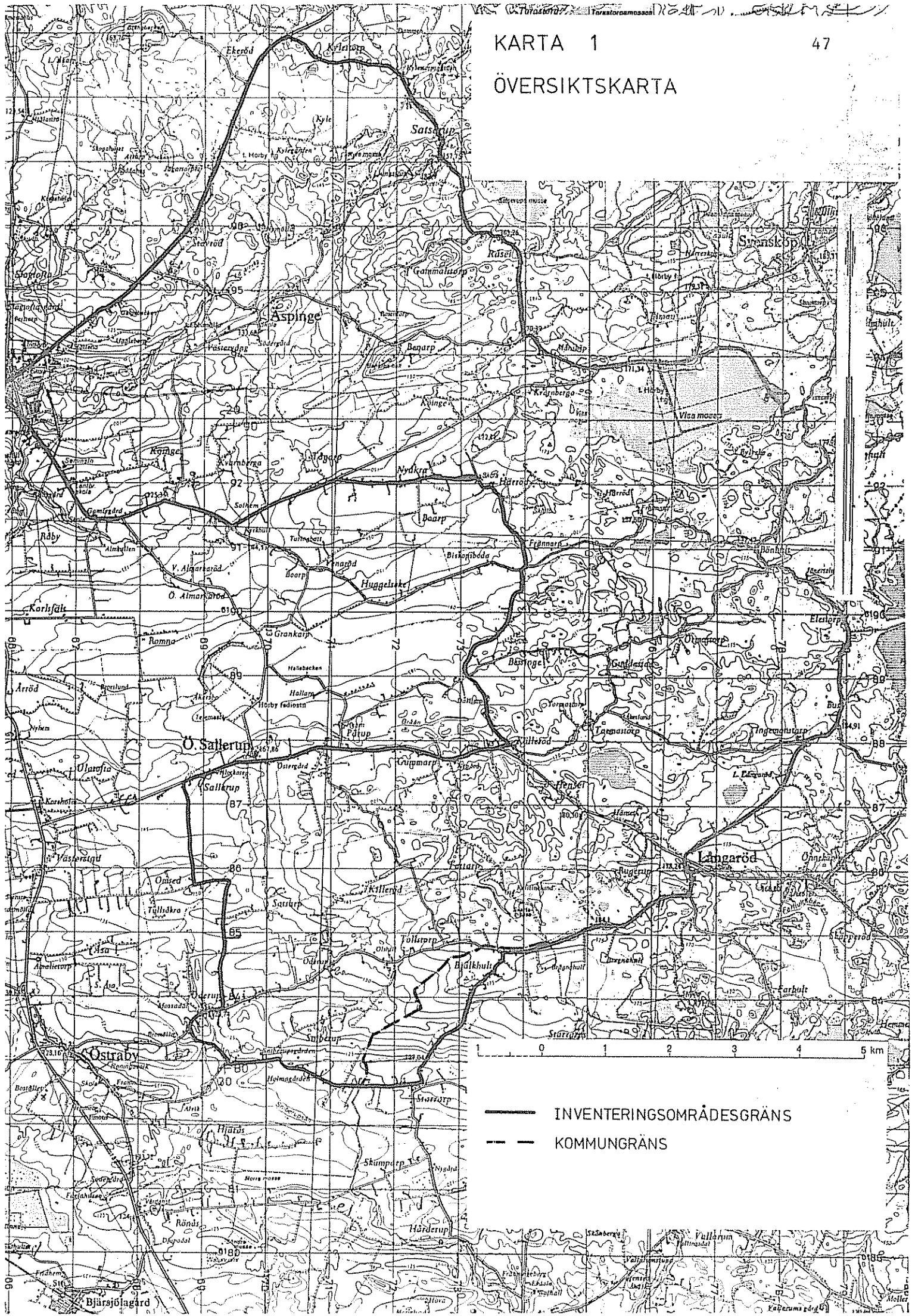

KARTA 2
BERGGRUNDSKARTA

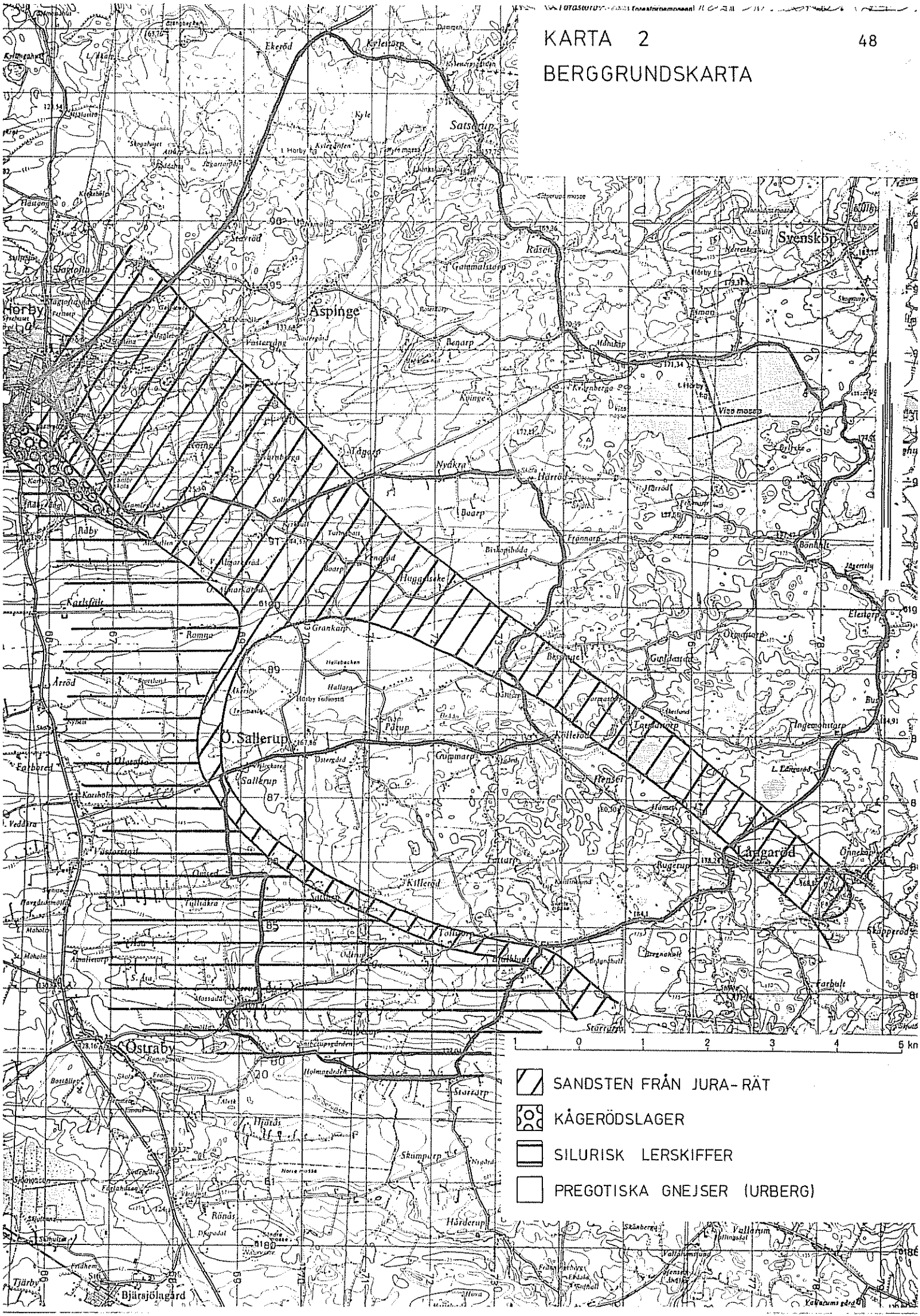

KARTA 3

JORDARTSKARTA

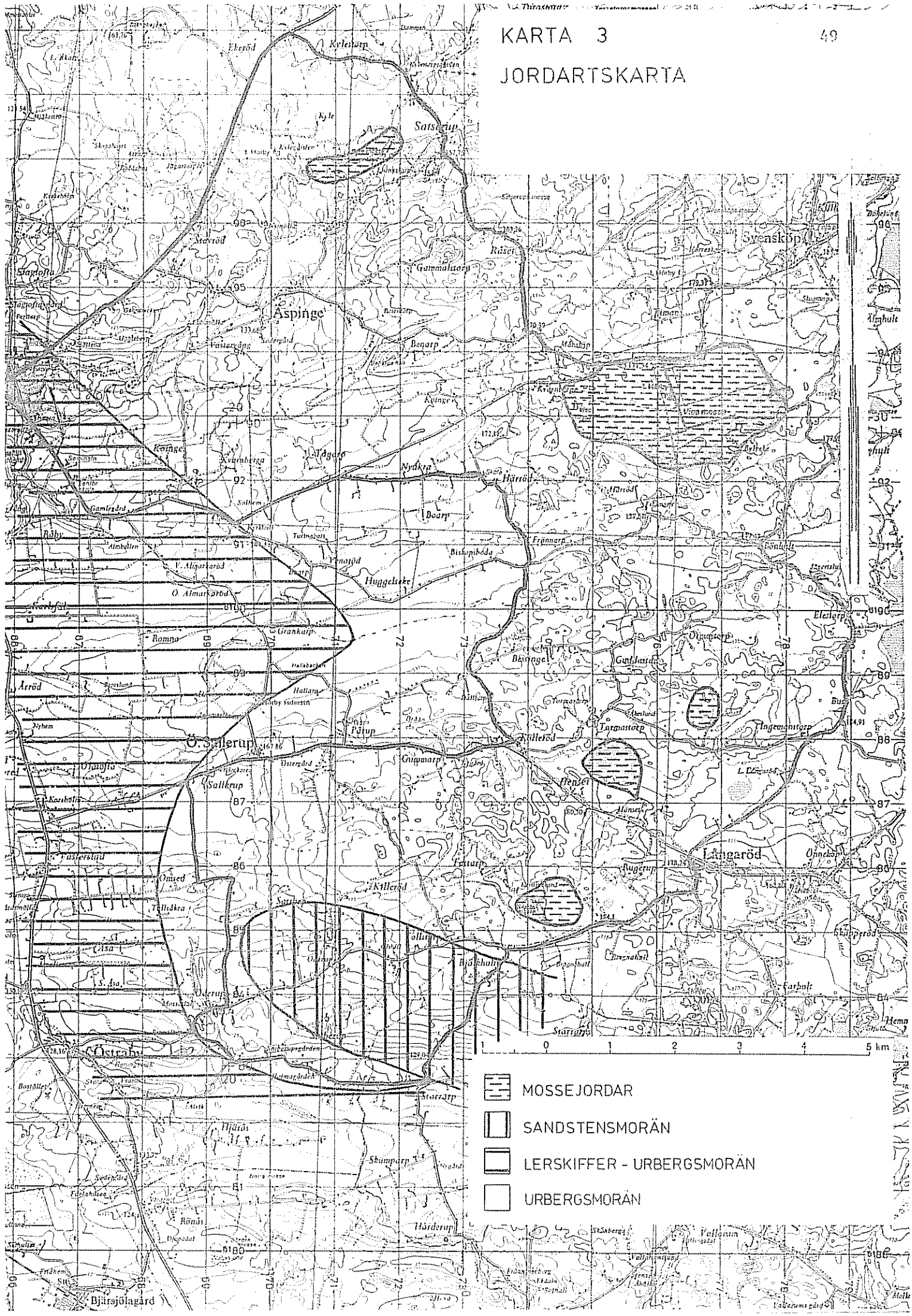

KARTA 4

GRADERING AV ÅKERMARK

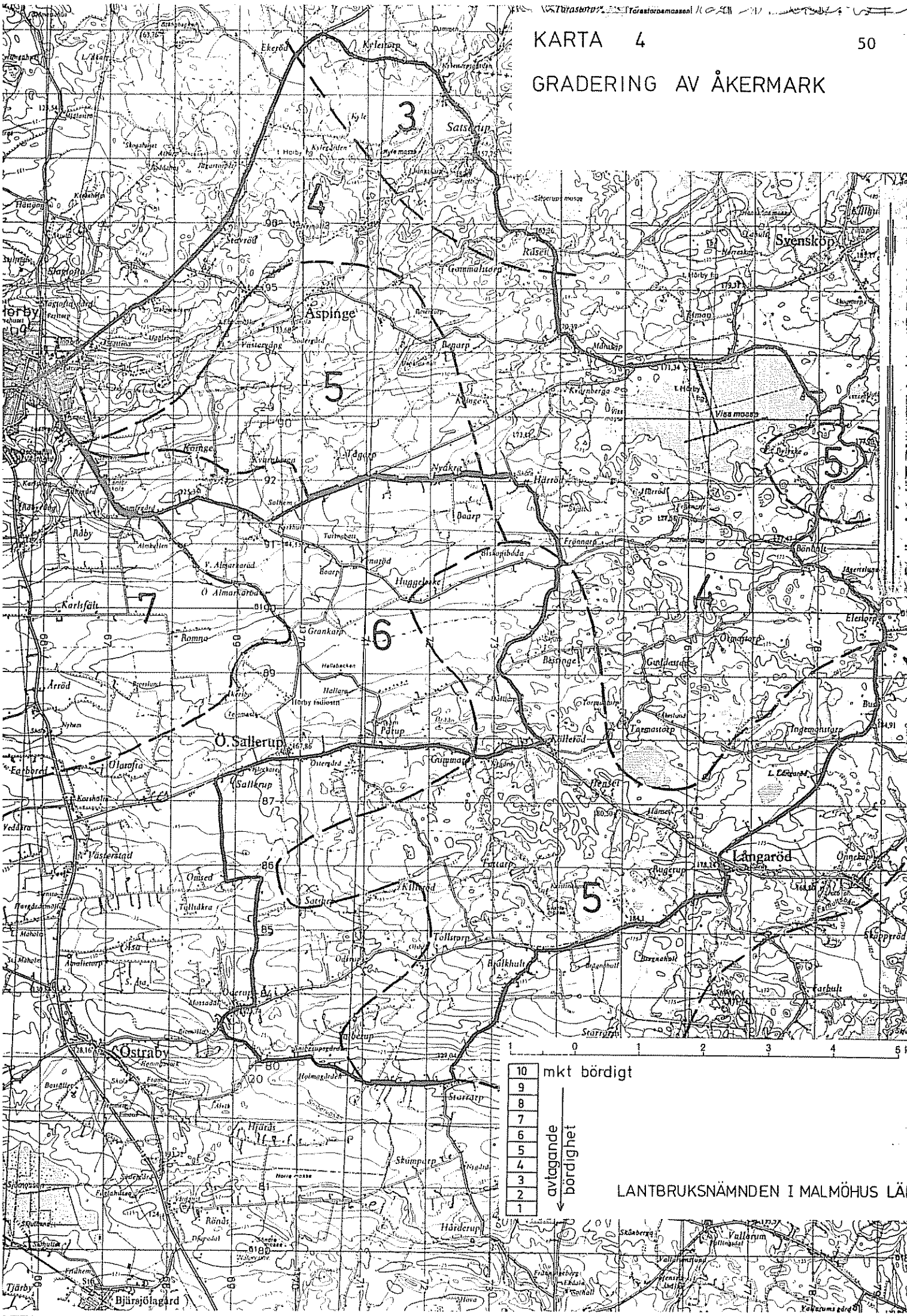

LANTBRUKSNÄMNDEN I MALMÖHUS LÄN

KARTA 5

MARKER VÄRDEFULLA FÖR DET RÖRLIGA FRILUFTSLIVET

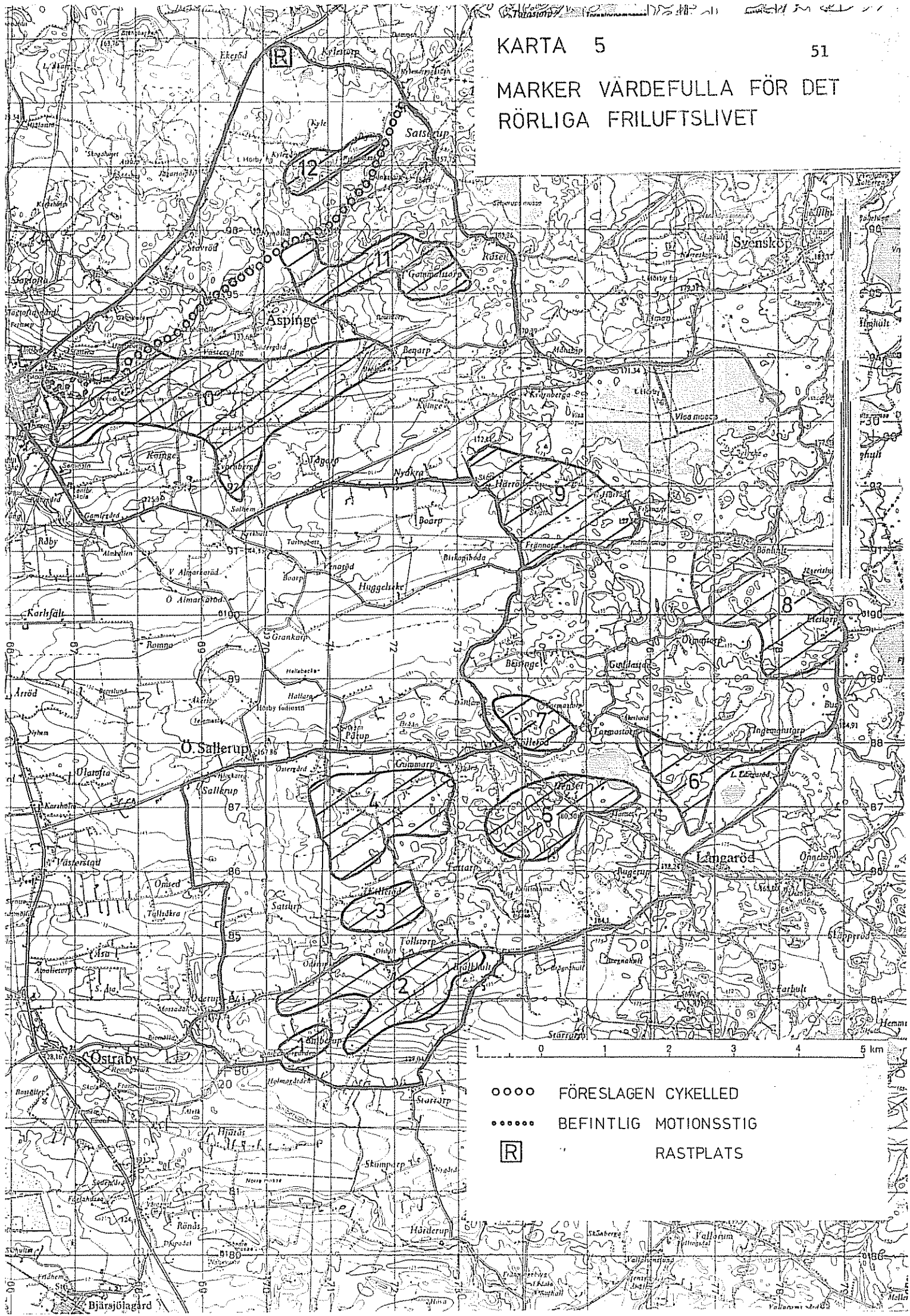

KARTA 6

EXPONERADE LANDSKAPSPARTIER

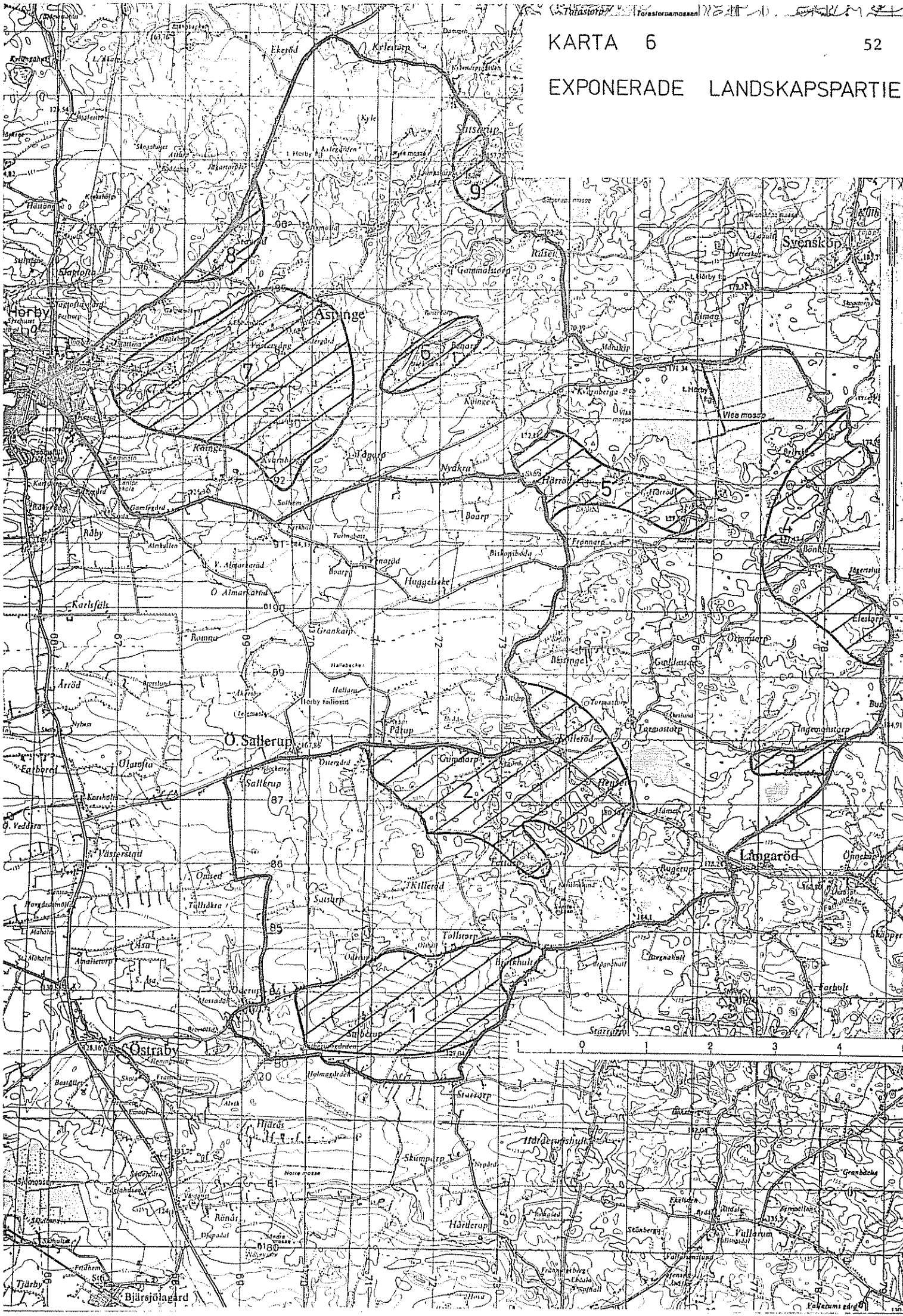

KARTA 7

OMRÅDEN MED VETEN-SKAPLIGA VÄRDEN

KARTA 8

OMRÅDEN MED RESTER AV DET ÄLDRE KULTURLANDSKAPET

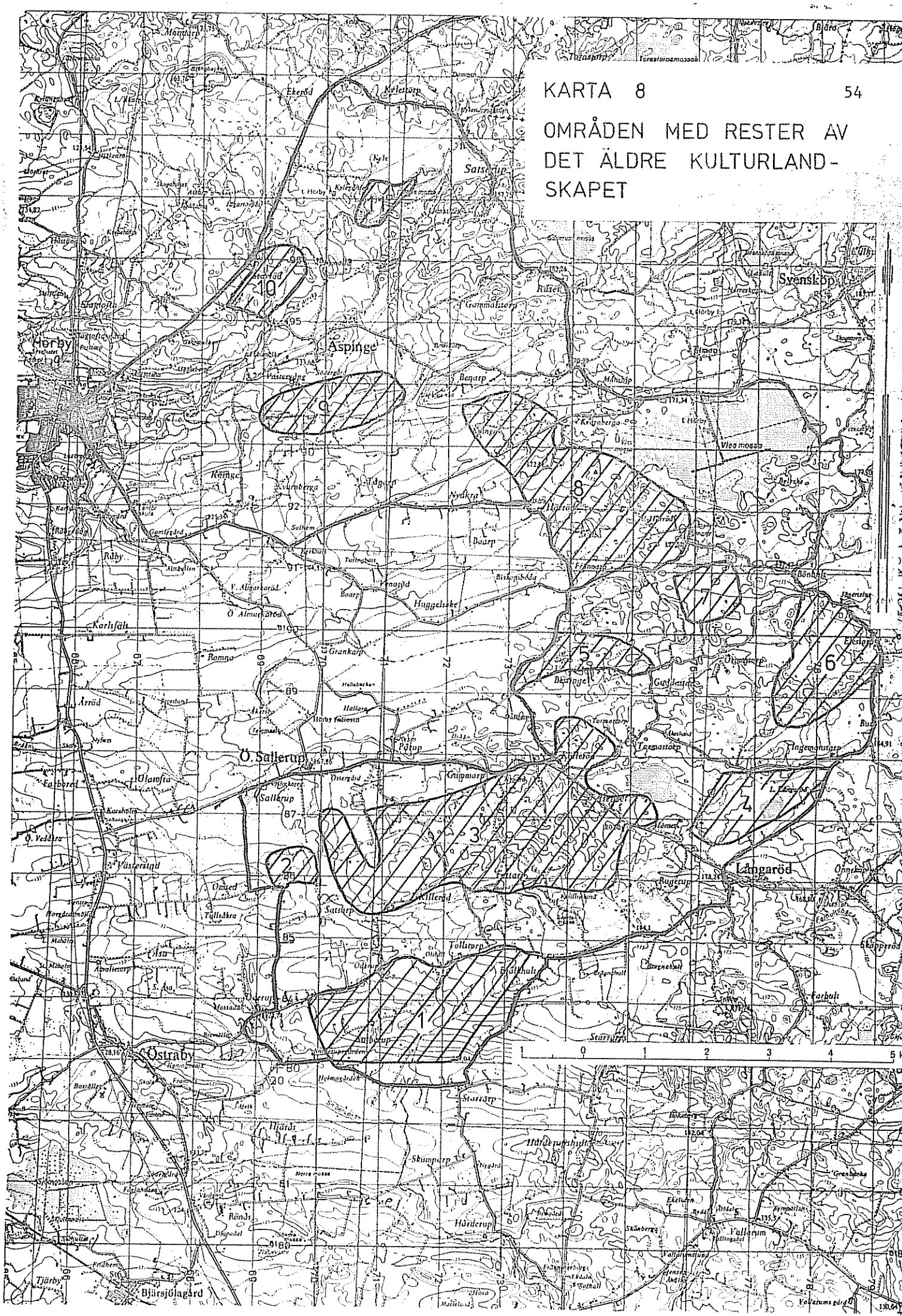

KARTA 9

FÖRSLAG PÅ OBJEKT FÖR BEREDSKAPSARBETEN

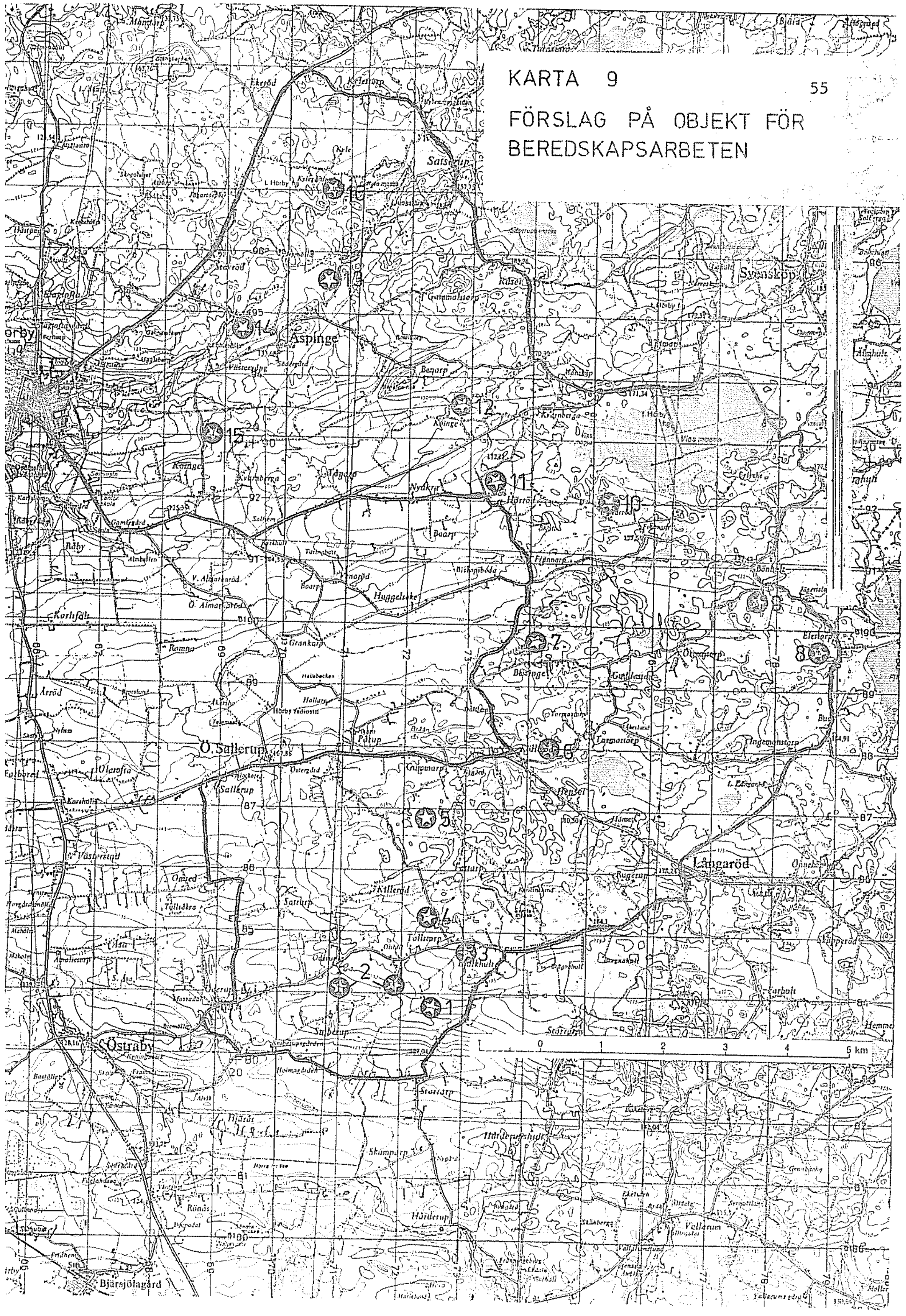

KARTA 10

TÄKTER, AVFALLSUPPLAG, KRAFTLEDNINGAR OCH BEBYGGELSE

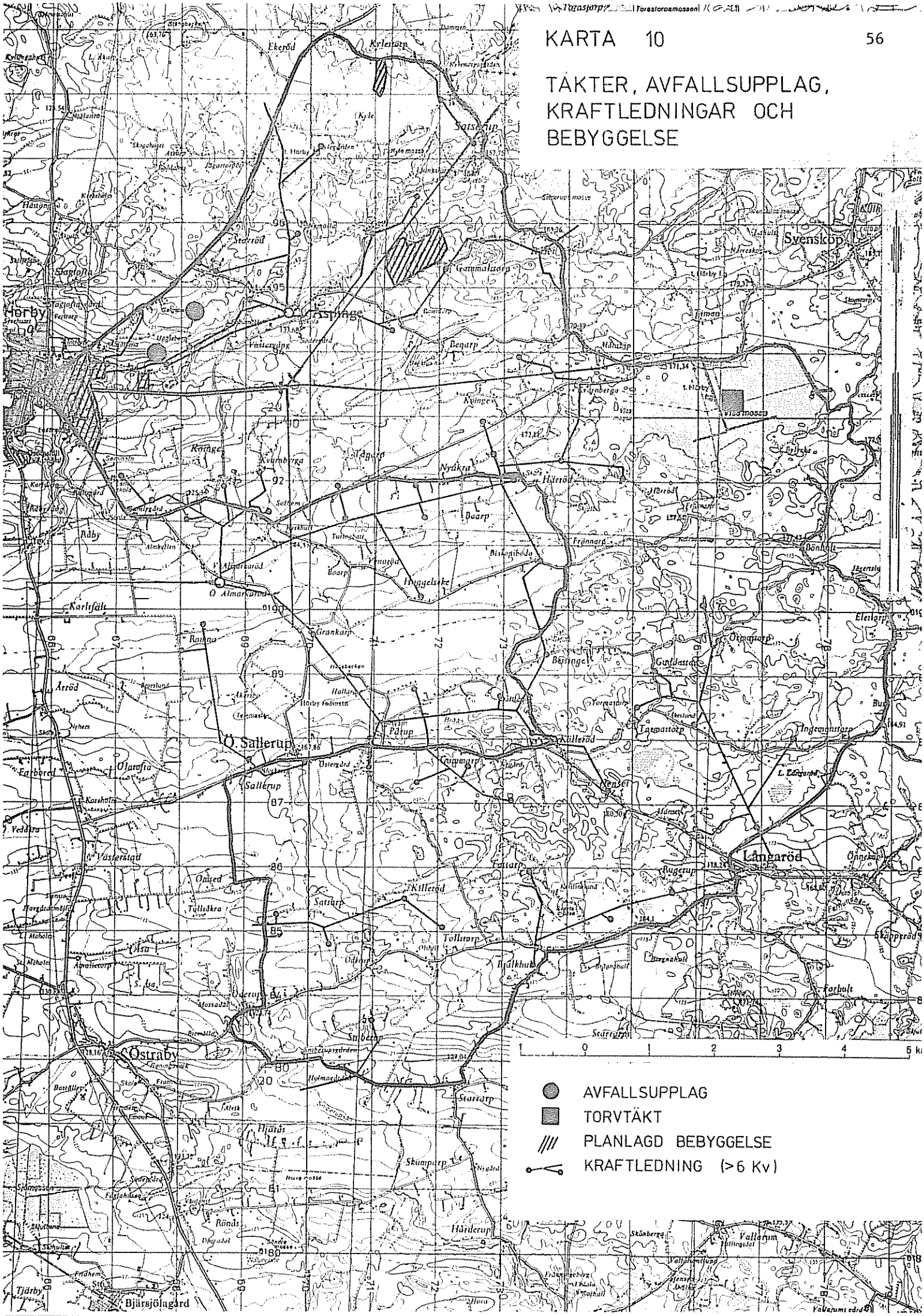

AVFALLSUPPLAG

TORVTÄKT

PLANLAGD BEBYGGELSE

KRAFTLEDNING (>6 Kv)

KARTA 11

FÖRORDNANDEN ENLIGT NATURVÅRDSLAGEN

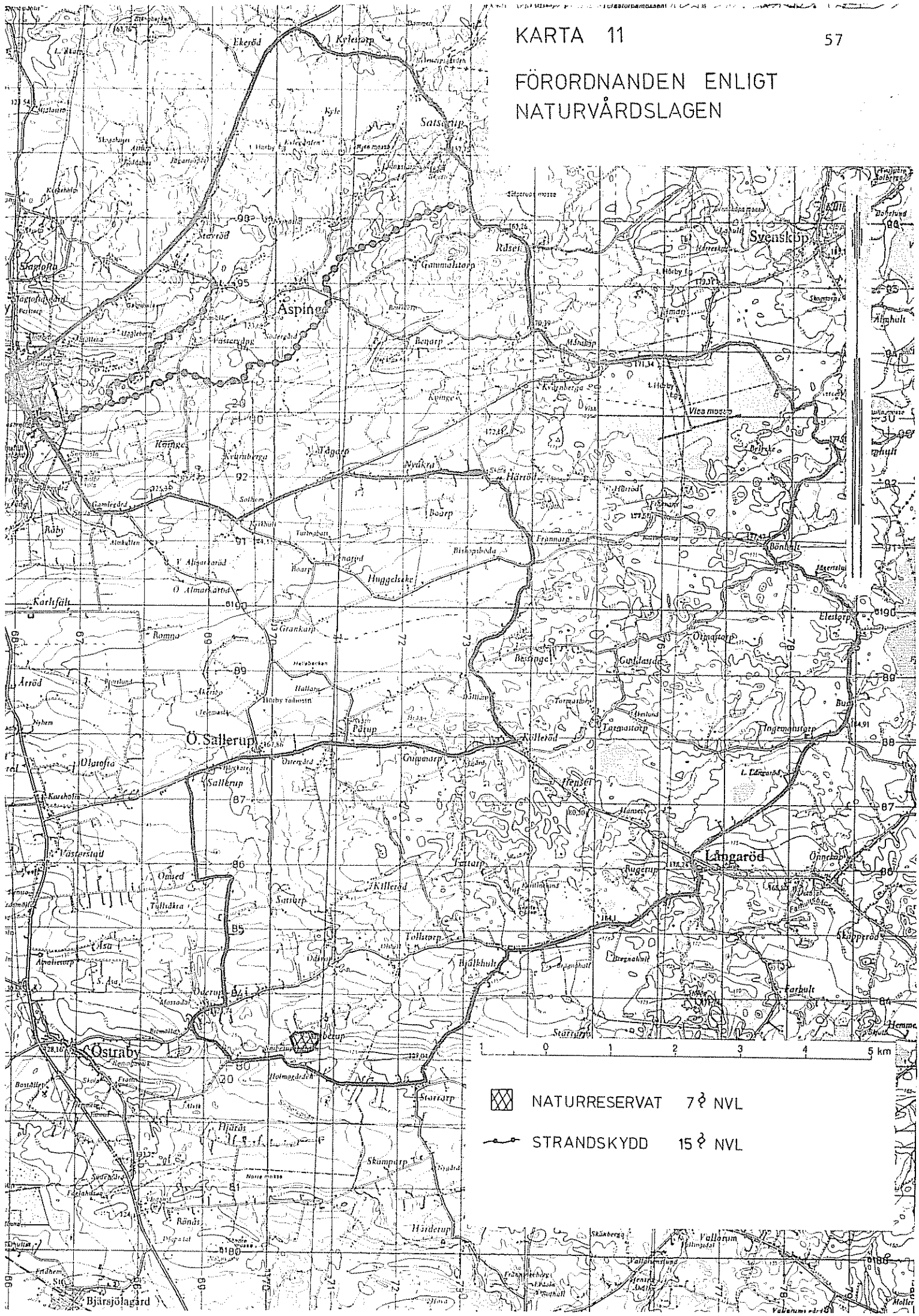

Meddelanden från Länsstyrelsen i Malmöhus län, naturvårdsenheten

1978

1. Kullabergs häckfåglar

2. Konsekvenser för täktverksamheten och grusförsörjningen i Västra Skåne om fasta förbindelser anläggs över Öresund

3. Översiktliga volymberäkningar av i ytan liggande grusförekomster i Västra Skåne

4. Rapport rörande fördelning och kvalitet av berg- och jordarter i Sydsverige och Danmark med avseende på grusproduktion

5. Häckfågelfauna i Foteviksområdet

6. Christinelunds lövskogsreservat - vegetation och fauna

7. Kustområdet mellan Skäret och Svanshall - vegetation och markhistoria

1979

1. Markinventering av landskapet mellan Hörby och Långaröd inom Hörby kommun